

Maakuntahallitus

Aika 27.02.2023 klo 08:30 -

Paikka Hybridi-kokous (Esterinportti 2 B ja Microsoft Teams-sovellus)

Tässä kokouksessa selostetaan seuraavat asiat:

- *Lausunto Espoo-Salo-oikoradan yleissuunnitelma ja sen hyväksymisehdotus, liikennesuunnittelija Pasi Kouhia ja liikennesuunnittelupäällikkö Petri Suominen*
- *Lausunto Valtion väyläverkon investointiohjelma luonnos vuosille 2024-2031, liikennesuunnittelupäällikkö Petri Suominen*
- *EU:n hankerahoituksen tuki vuonna 2022, EU-erityisasiantuntija Heikki Kallasvaara*

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
16	Kokouksen järjestäytyminen	3
17	Selostettavat asiat	4
18	Lausunto Espoo-Salo-oikoradan yleissuunnitelmasta – Espoo, Kirkkonummi, Vihti, Lohja ja Salo	5
19	Lausunto valtion väyläverkon investointiohjelman luonnoksesta vuosille 2024–2031	12
20	Uudenmaan hallitusohjelmatavoitteiden edunvalvonta	17
21	EU-hankevalmistelutuen käyttö 2021-2022	27
22	EU-tasolle suunnatun Uudenmaan TKI-toiminnan ja yhteistyön strategisen konseptoinnin käynnistäminen	29
23	Uudenmaan liiton hybridityön toimintaohje	32
24	Uudenmaan liiton toimiston organisaation ja toimintamallin arviointi	34
25	Erillisselvitys liiton markkinoinnista, viestinnästä, edunvalvonnasta ja edustamisesta sekä näitä koskevista hankinnoista	41
26	Otto-oikeuden käyttäminen: Va. Hallintojohtajan hankintapäätös § 4/2023, Uudenmaan liiton juhlakirjan teettäminen	45
27	Johtajien antamat lausunnot	49
28	Kokousaikataulu tiedoksi	50

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä
Läsnä	Markkula Markku	Puheenjohtaja
	Krohn Minerva	Maakuntahallituksen I vpj
	Juvonen Arja	Maakuntahallituksen II vpj
	Aura Anssi	Jäsen
	Hyvärinen Reetta	Jäsen
	Kaukola Ulla	Jäsen
	Komulainen Pirjo	Jäsen
	Lohikoski Pia	Jäsen
	Nieminen Johannes	Jäsen
	Piirtola Mikko	Jäsen
	Saxberg Mirita	Jäsen
	Sigfrids Frida	Jäsen
	Stranius Leo	Jäsen
	Tikkanen Tuomas	Jäsen
	Vuorento Reijo	Jäsen
	Manninen-Ollberg Marja	Varajäsen
Arajärvi Pentti	Maakuntavaltuuston pj	
Karhuvaara Arja	Maakuntavaltuuston I vpj	
Ikkela Kalle	Maakuntavaltuuston II vpj	
Muu	Savolainen Ossi	Esittelijä
	Eskelinen Juha	Aluekehittämisen vastuualueen johtaja
	Autioniemi Paula	Aluesuunnittelun vastuualueen johtaja
	Kanerva Inka	Viestintäjohtaja
	Tikkanen Inka	Hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä
Elo Seija	Viestintäpäällikkö	

Ilmoittanut esteestä

Maakuntahallitus

27.02.2023

16

Kokouksen järjestäytyminen

Maakuntahallitus 27.02.2023

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus

- päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi,
- valitsee kaksi pöytäkirjan tarkastajaa (Ulla Kaukola, Pirjo Komulainen).

Maakuntahallitus

27.02.2023

17

Selostettavat asiat

Maakuntahallitus 27.02.2023

Tässä kokouksessa selostetaan seuraavat asiat:

- *Lausunto Espoo-Salo-oikoradan yleissuunnitelmasta*, liikennesuunnittelija Pasi Kouhia ja liikennesuunnittelupäällikkö Petri Suominen
- *Lausunto Valtion väyläverkon investointiohjelmaluonnoksesta vuosille 2024-2031*, liikennesuunnittelupäällikkö Petri Suominen
- *EU:n hankerahoituksen tuki vuonna 2022*, EU-erityisasiantuntija Heikki Kallasvaara

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä annetut selostukset tiedoksi.

Maakuntahallitus

27.02.2023

18

Lausunto Espoo-Salo-oikoradan yleissuunnitelmasta – Espoo, Kirkkonummi, Vihti, Lohja ja Salo

Maakuntahallitus 27.02.2023
403/06.02.00/2022

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää antaa ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Ratalinjaus on maakuntakaavan mukainen ja hanke on etenkin liikenteellisesti kaavan tavoitteita toteuttava. Hankkeella on merkittäviä, sekä vahvistavia että heikentäviä, vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen. Positiivisia vaikutuksia ovat erityisesti seutujen kytkeytyminen ja siten työssäkäyntialueiden laajentuminen sekä kuntien vetovoimatekijöiden vahvistuminen asemanseutujen kehittymisen myötä. Negatiivisena voidaan nähdä muun muassa uusien asema-alueiden kehittymisen epävarmuus, melun ja tärinän vaikutukset sekä ratalinjauksen muurivaikutus kerrannaisvaikutuksineen. Jatkosuunnittelussa tulee kuitenkin painottaa yhteensovittamisen ja erityisesti maakunnallisesti merkittävän ekologisen verkoston toimivuuden vaatimuksia.

Asian vireilletulo

Väylävirasto on pyytänyt Uudenmaan liitolta lausuntoa Ratalain 22 a §:n mukaisesti Espoo–Salooikoradan (myöhemmin “ESA-rata”) yleissuunnitelmasta. Oikorata on osa nopeaa junayhteyttä Helsingin ja Turun välillä ja se sijoittuu Espoon, Kirkkonummen, Vihdin, Lohjan ja Salon alueille. Lausuntopyyntöä Väylävirasto pyytää maakunnan liittoa toteamaan lausunnoissaan maakuntakaavan mukaisuuden ja listaamaan ratasuunnitelman alueella vahvistetut tai hyväksytyt oikeusvaikutteiset maakuntakaavat.

Lausuntopyyntö on saapunut 7.11.2022 ja lausuntoa on pyydetty 10.2.2023 mennessä. Kuitenkin aineisto on kuulutettu uudestaan nähtäville 12.12.2022-12.1.2023 väliselle ajalle ja Uudenmaan liitto on saanut lisäaikaa lausunnon antamiseksi 31.3.2023 saakka.

Asian tausta

Helsinki–Turku-junayhteys on osa Euroopan laajuista TEN-T-ydinverkkoa ja Skandinavia–Välimeri-ydinverkkokäytävää. Helsingin ja Turun välisen nopean junayhteyden tavoitteena on lyhentää Helsingin ja Turun välistä matka-aikaa ja laajentaa näiden kaupunkien työssäkäynti- ja työmarkkina-alueita.

Väylävirasto on alustavan yleissuunnitelman ja YVA:n pohjalta tehnyt yhdessä Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakuntaliittojen kanssa päätöksen suunnitteluun valittavasta vaihtoehdosta, joka on myöhemmin vahvistettu molempien liittojen maakuntakaavoihin. Yleissuunnitelmassa

on tarkennettu maakuntakaavoissa osoitettua oikoradan linjausta ja korkeusasemaa sekä selvitetty radan vaikutuksia ja kustannuksia.

Yleissuunnitelma on laadittu Ratalain 12 §:n mukaisesti. Siinä on esitetty selvitys rautatien rakentamisen ja rataverkon kehittämisen tarpeellisuudesta sekä tutkituista vaihtoehdoista, radan liikenteelliset ja tekniset perusratkaisut sekä rautatiealueen likimääräinen sijainti. Suunnitelmassa on esitetty myös rautatiealueen ja rautatieliikenteen arvioidut vaikutukset, kuten vaikutukset tie- ja liikenneoloihin, liikenneturvallisuuteen, maankäyttöön, kiinteistörakenteeseen ja ympäristöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Suunnitelmassa on lisäksi esitetty mahdollisuudet haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi sekä alustava kustannusarvio.

Väylävirasto käsittelee nähtävillä olon jälkeen saadut lausunnot ja muistutukset ja lähettää yleiskaavojen valmistuttua yleissuunnitelman Liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin hyväksyttäväksi. Traficomien hyväksymä Espoo–Salooikoradan yleissuunnitelma tulee vielä myöhemmin nähtäville 30 vuorokauden ajaksi Väyläviraston verkkosivuille.

Espoo–Salooikoradasta on käynnistynyt myös ratalain mukainen ratasuunnitelma, jota teettää hankeyhtiö Turun Tunnin Juna Oy. Ratasuunnitteluvaihe on aloitettu vuonna 2021 ja hankeyhtiö vastaa ratasuunnitelmaan liittyvästä tiedottamisesta.

Ehdotus lausunnoksi

Ratahankkeen yleissuunnitelman alueella voimassa olevat maakuntakaavat lueteltuina ovat:

Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuudesta on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava, paitsi niiltä osin kuin hallinto-oikeus hyväksynyt kaavoista tehdyt valitukset.

Suojelualue- ja Natura 2000 -alueiden merkintöjen osalta Uusimaa-kaavan kokonaisuudessa voimassa ovat ne

- uudet suojelualuemerkinnät, jotka eivät sisälly aiempien maakuntakaavojen voimaan jääviin luonnonsuojelualuemerkintöihin
- uudet Natura 2000 -alueiden merkinnät, jotka eivät sisälly aiempien maakuntakaavojen voimaan jääviin Natura 2000 -alueiden merkintöihin.

Osin voimassa olevat maakuntakaavat:

- Uudenmaan maakuntakaava ja 2. vaihemaakuntakaava: Natura 2000 -alueiden merkinnät;
- 4. vaihemaakuntakaava: Natura 2000-alueiden ja luonnonsuojelualueiden merkinnät sekä paikallista tuulivoimaa koskeva suunnittelusuositus.

Näin ollen voimassa olevien maakuntakaavojen listaukseen on lisättävä edellä mainituista Uudenmaan maakuntakaava sekä Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava. Lisäksi on huomioitava, että Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuuden muutoksenhakuprosessi on vielä kesken ja lainvoiman vaihemaakuntakaavat voivat saada vasta, kun jatkovalitukset on ratkaistu korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Päätöstä odotetaan alkuvuodesta 2023. Kun vallitsevaa kaavatilannetta tulkitaan, on kaikki voimassa olevat

maakuntakaavat ja maakuntakaavamerkinnot huomioon otettava samanaikaisesti. Epävirallinen kaavayhdistelmä on saatavilla osoitteessa: www.uudenmaanliitto.fi/maakuntakaavatvoimassa

Ratalaki 10 § 4 mom mukaan yleissuunnitelmaa tai ratasuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin maakuntakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa.

Voimassa olevissa maakuntakaavoissa on osoitettu ESA-rata sekä Hanko-Hyvinkää ja ESA-radan välinen yhteys, uudet raideliikenteeseen tukeutuvat taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeet, taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeet sekä maakunnallisesti merkittävät liityntäpysäköintialueet ja joukkoliikenteen vaihtopaikat.

Yksi keskeinen maakuntakaavan merkintä on viheryhteystarve. Tällä kehittämisperiaate-merkinnällä osoitetaan maakunnallisesta ekologisesta ja virkistyksestä verkostosta ne yhteystarpeet, joiden toteuttaminen edellyttää muusta maankäytöstä johtuvaa yhteensovittamista. Merkintä ei osoita yhteyden tarkkaa sijaintia eikä määritä yhteyden leveyttä maastossa. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava, että merkinnällä osoitettu yhteystarve säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa laajiston liikkumismahdollisuudet, virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet sekä ylläpitää maisema- ja luontoarvoja. Viheryhteyden tarkkaa sijaintia ratkaistaessa on selvítettävä, että yhteydellä on edellytykset toimia osana laajempaa ekologista ja virkistyksestä verkostoa.

Uudenmaan liitto toteaa, että Espoo–Salooikorata yleissuunnitelma on ratalinjauksen osalta maakuntakaavan mukainen, mutta painottaa yhteensovittamisen ja erityisesti maakunnallisesti merkittävän ekologisen verkoston toimivuuden vaatimuksia, jotta maakuntakaava voi toteutua mahdollisimman hyvin myös viheryhteystarpeiden osalta.

Liikenne

Hankkeen liikenteelliset vaikutukset ovat etenkin Länsi-Uudenmaan alueelle merkittävät. Espoo–Salooikoradalle tulisi hankkeen myötä neljä uutta asemaa (Lempola, Vihti-Nummela, Veikkola ja Hista) sekä kaksi asemavarausta (Huhmari ja Myntinmäki). Raideliikenteen myötä alueen mahdollisuudet kestävien matkaketjujen muodostamiselle etenkin seudullisilla matkoilla kasvavat merkittävästi. Asemien ketjusta muodostuu uusi joukkoliikenteen runkolinja Länsi-Uudenmaan ja pääkaupunkiseudun välille. Hanke luo myös edellytyksiä rantaradan junaliikennöinnin kehittämiseksi, kun nopeat IC-junat siirtyvät uudelle radalle. Hanke lisää näin myös rantaradan kuntien mahdollisuuksia luoda kestäviä matkaketjuja.

Uudenmaan liitto näkee Helsingin ja Turun välisen junaliikenteen nopeutumisen tärkeänä, sillä se laajentaa kaupunkien työssäkäyntialueita sekä kasvattaa alueiden vetovoimaa ja kilpailukykyä. Uudenmaan näkökulmasta junaliikenteessä myös alueen lähijunaliikenne on tärkeässä roolissa. **Alueen ja kestävästi liikkumisen kehittämisen yhtenä edellytyksenä on, että lähijunaliikenne Helsingin ja Lohjan välille toteutuu suunnitelmien mukaisesti. Tämä tulee huomioida tulevaisuudessa sekä junaliikennettä kilpailuttaessa että lähijunaliikenteen edellytysten luomisessa mm. junien huollon järjestämisen ja maankäytön kehittämisen näkökulmista.**

Uudenmaan liitto pitää hanketta liikenteellisesti hyvin tärkeänä. Hanke on huomioitu Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavassa ja Länsi-

Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa. **Espoo-Salo-oikoradan lisäksi tulee kuitenkin huomioida myös rantaradan kehittämisen ja ylläpidon tarpeet, jotta kestävä liikunnan laadukkaat edellytykset voidaan täyttää tulevaisuudessa paikallisesti ja seudullisesti myös rantaradan kunnissa.**

Hanke on valtakunnallisella ja paikallisella tasolla merkittävä ja se vaikuttaa hyvin moneen eri elämisen osa-alueeseen vaikutusalueellaan. Ratahanke on myös kustannuksiltaan suuri. **Uudenmaan liitto pitää tärkeänä, että EU:n eri rahoitusmuodot hyödynnetään täysmitallisesti, jotta yhteiskuntaan kohdistuvat kustannukset saadaan pienennettyä.**

Yhdyskuntarakenne

Ratalain 12 §:n mukaan yleissuunnitelmassa on muun aineiston lisäksi tehtävä arvio rautatiealueen ja rautatieliikenteen vaikutuksista, kuten vaikutukset tie- ja liikenneoloihin, liikenneturvallisuuteen, maankäyttöön, kiinteistö rakenteeseen ja ympäristöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Suunnitelmassa on lisäksi esitettävä mahdollisuudet haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi.

ESA-oikorata luo edellytyksiä uusien keskusten ja asemapaikkakuntien kytkeytymiselle valtakunnalliseen henkilöjunaliikenteeseen, sekä parantaa näiden kehittämisedellytyksiä. Oikorata edistää monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, tukee eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä liikennejärjestelmää tehostaen.

Liitettäessä uusia kuntia ja asemanseutuja raideyhteyden piiriin, syntyy edellytyksiä luoda kestävä kasvua raideliikenteeseen tukeutuen. On kuitenkin huomattava, ettei pelkkä raideyhteys kuitenkaan takaa uuden asemanseudun vetovoimaisuutta, vaan tarvitaan paljon muitakin vetovoimatekijöitä. On myös huomattava, että uusien asemanseutujen rakentaminen kestää vuosikymmeniä. Riskinä on, että asemanseudut eivät kehity tarpeeksi nopeasti, jolloin niiden palvelut sekä liikennöinnin palvelutaso voivat jäädä heikoiksi.

Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuuden vaihemaakuntakaavoissa ESA-radan asemanseudut on osoitettu "Uusi raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke" ja "Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke" merkinnällä. *Uusi raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke* suunnittelumääräyksen mukaan "Uuden raideliikenteeseen tukeutuvan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen maankäyttö sekä uuden tai olevan raideliikenneyhteyden ja uuden aseman suunnittelu tulee kytkeä toisiinsa. Vyöhykkeelle ei tule suunnitella sellaista alueidenkäyttöä, joka estää tai merkittävästi haittaa alueen tulevaa kehittämistä tiiviiksi, monipuolisia toimintoja ja palveluita mahdollistavaksi, raideliikenteeseen tukeutuvaksi taajama-alueeksi. Vyöhykkeellä tulee kiinnittää erityistä huomiota kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiin. Vyöhykkeen toteuttaminen voi alkaa jo ennen, kuin alueella on asema. Poikkeuksena ovat Histan ja Lempolan alueet, joiden toteuttaminen tulee kytkeä uuden raideliikenneyhteyden ja aseman sitovaan toteuttamispäätökseen. Vyöhykkeen toteuttamisen aikana ennen aseman rakentamista on huolehdittava riittävän palvelutason joukkoliikenteen järjestämisestä alueelle." **Uudenmaan liitto korostaa, että asema-alueiden tarkemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota kävelyn ja pyöräilyn esteettömyyteen sekä viherverkostoon.** Yleissuunnitelma ei tätä tarkkuutta vielä esitä.

Maisema

ESA-oikoratalinjaus kulkee maisemarakenteen suuntautuneisuutta vastaan, ja aiheuttaa siksi paljon laaksojen ja vesistöjen ylityksiä sekä tunneleita. Maisemaan ja kulttuuriympäristöihin kohdistuvia merkittäviä vaikutuksia on ensisijaisesti Espoossa ja Lohjalla. Espoossa vaikutuksia aiheutuu Espoonjokilaakson maakunnallisesti arvokkaalle kulttuuriympäristölle ja pieneltä osin valtakunnallisesti merkittävän Suuren Rantatien linjaukseen. On tärkeää, että Espoonjokilaakso Kaukalahden ja Espoon keskuksen välillä jää mahdollisimman koskemattomaksi, etenkin koska jo nyt alueen vaihettumisvyöhykkeelle kohdentuu maankäyttöpaineita.

Niiltäkin osin kuin Uudellamaalla ratalinjaukseen ei suoraan kohdistu *Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue* -merkintää, näkyvät kulttuurimaisemat avoimessa maisematilassa etäälle. Ratahankkeen maisemavaikutukset ovat merkittäviä ja haitallisia avoimilla vesistö- ja peltoalueilla, joissa rata näkyy kauas. Uudenmaan liitto näkee kannatettavana yleissuunnitelman esittämänä sitä, että osa vesistöjen ja laaksojen yli rakennettavista radan silloista ovat erittäin korkeita, jolloin siltojen lähellä ja alla voidaan säilyttää pellot viljelykäytössä ja vaalia avoimen maisematilan pitkiä näkymiä. Huolellisen ympäristösuunnittelun ja korkealaatuisen toteutuksen merkitys on suuri. Radan heikentävä vaikutus maisemaan on silti merkittävä. Suunnittelussa onkin tärkeää huomioida maiseman ohella myös viheryhteyksien tarpeet ja näiden teemojen yhteensovittaminen. Uudenmaan liitto toistaa edelleen YVA-selostuksesta lausumansa huomion meluntorjunnasta, joka voi aiheuttaa paikoin kielteisiä estevaikutuksia maiseman kokemisessa ennestään avoimella alueella kuten vesistöjen yhteydessä ja peltoaukeilla. Tämänkin osalta **jatko-suunnittelussa huolellinen ja yhteensovittava ympäristösuunnittelu on avainasemassa.**

Ekologiset yhteydet

Yleissuunnitelman toteuttamisella ehdotetulla tavalla on merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Uudenmaan maakunnalliseen ekologiseen verkostoon. Uudenmaan liitto on YVA-selostuksesta antamassaan lausunnossaan todennut, että Nuuksion ja sen eteläpuolisten alueiden muodostaman ylikunnallisen ekologisen verkoston kokonaisuuden välisten yhteyksien heikkeneminen entisestään on riski lajistolle laajalla alueella, etenkin ilmaston muuttuessa. Lisäksi virkistyskäytön kysyntä ja sen kulutus-paine luonnonympäristöissä on Uudenmaan alueella edelleen kasvussa.

Maakuntakaavan viheryhteystarvemerkinällä on osoitettu paitsi olemassa olevia ja hyvin toimivia yhteyksiä, myös uusia tarpeellisia tai kehitettäviä yhteyksiä, joissa yhteys on nykytilassa heikko. **Radan aiheuttamaa merkittävää heikentymistä tai katkeamista tulee ensisijaisesti välttää ja toissijaisesti korvata uusilla tai vahvistettavilla olemassa olevilla yhteyksillä, jotka vastaavat maakuntakaavassa osoitettua ratkaisua ja suunnittelumääräystä.**

Maakuntakaavan toteutumisen kannalta on olennaista, että viheryhteyden toimivuus on turvattu sillä välillä, joka maakuntakaavassa viheryhteystarpeena on osoitettu. Veikkolan itäpuolelle (KM 33-35) osoitetun maakunnallisen viheryhteyden toimivuus on arvioitu jo nykyisellään heikoksi. **Yleissuunnitelmassa esitetyt taustatietoja viheryhteyksistä tulee täydentää kuvauksilla siitä, miten yhteys pitää toteuttaa ja mitkä olisivat nyt esteenä olevien rakenteiden muuttamisen mahdollisuudet, jotta maakunnallinen ekologinen yhteys**

toimii riittävän vahvana ja turvallisena. **Vaikutusten arvioinnissa ja toimenpiteissä tulee kiinnittää huomiota yhteyden parantamisen edellytyksiin koko sillä alueella, jossa ekologisen yhteyden toimivuus on vaarassa heikentyä tai katketa kokonaan.**

Yhteyksien toimivuuden kannalta oleellista ovat riittävän suojaiset, käytännössä puustoiset alueet. Näin ollen esimerkiksi Espoon keskuspuiston yhteyden (KM 21-22) säilyttämiseksi annettu suositus kehittää yhteyttä Kaukalahden ja Espoon keskuksen välisten Espoonjoen laakson peltojen kautta ei korvaa menetettävää puustoista yhteyttä, joka on maakuntakaavassa osoitettu viheryhteystarpeena. **Lisäksi vaikutukset kulttuuriympäristöön tulee selvittää.**

Radan toteuttamisesta aiheutuisi merkittävä ja pysyvä estevaikutus maakunnalliselle ekologiselle yhteydelle Meikon luonnonsuojelualueen ja Nuuksion välillä (KM 38-39). **Yleissuunnitelmassa esitetyt taustatietoja tulee tämän yhteyden toimivuuden varmistamiseksi täydentää kuvauksilla riittävästä ja toteuttamiskelpoisista ratkaisusta, jotka tarkentuvat radan jatkosuunnittelussa.** Uudenmaan liitto huomauttaa, että vihersilltojen ja vastaavien rakenteiden toteuttamisen kustannukset ovat koko hankkeen kustannuksiin nähden marginaaliset, mutta oikein sijoitettuna niillä voidaan saada korvaamaton hyöty niin eläinten kuin ihmisten liikkumisen kannalta.

Yleissuunnitelmassa tuodaan esille, että tulevaisuudessa rataa liittyvällä maankäytöllä on paikoin rataa suuremmat vaikutukset ekologiin yhteyksiin. **Ratayhteyden vaikutusten arvioinnissa ja vaikutusten lieventämisessä tulee huomioida riittävästi myös ratakäytävän ympäristön maankäytön todennäköiset muutokset, väestönmäärän kasvu sekä näiden vaikutukset ekologiin ja virkistyskäyttöön tarpeisiin.** **Suunnitelmassa esitettyjen lieventämistoimien tai muutosta kompensoivien ratkaisujen (esim. vihersillat) toteuttamisedellytykset tulee varmistaa jatkosuunnittelussa.**

E18-moottoritien ylittävät ekologiset yhteydet on huomioitu radan suunnittelussa siten, että ratakäytävällä on näissä kohdissa toiminnallisuudeltaan vastaava ekologinen yhteys. Radan estevaikutus on todettu moottoritietä vähäisemmäksi, mutta toisaalta rata vahvistaa tien aiheuttamaa estevaikutusta. Yhteyksien toimivuuden kannalta on hyvä, että suunnitelmassa on tunnistettu myös sellaisia kohtia, joissa ekologista yhteyden jatkuvuutta tulee parantaa paitsi radan, myös moottoritien kohdalta.

Uudenmaan liitto huomauttaa lisäksi, että Kartta-atlaksen karttasarjassa 4 ei ole esitetty maakuntakaavan viheryhteystarpeita, vaikka ne on mainittu kartan legendassa.

Ympäristövaikutukset

Yleissuunnitelman vaikutusten arvioinnit on laadittu asianmukaisesti. ESA-radon merkittävimmiksi haitallisiksi vaikutuksiksi on tunnistettu vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen (melu, ääni ja pöly), maisemaan, luonnonarvoihin ja ekologiin yhteyksiin sekä pinta- ja pohjavesiin. Lisäksi pilaantuneiden ja happamien sulfaattimaiden kaivamisen on arvioitu aiheuttavan haitallisia ympäristövaikutuksia. Osa merkittävistä vaikutuksista on rakentamisen aikaisia, mutta osa vaikutuksista on pysyviä tai pitkäkestoisia. Vaikutusten arvioinnissa on esitetty keinoja tunnistettujen haitallisten vaikutusten lieventämiseksi. **Uudenmaan liitto toteaa, että haitallisia vaikutuksia lieventävät toimenpiteet on otettava**

jatkosuunnittelussa asianmukaisesti ja riittävällä tavalla huomioon siten, että merkittävät kielteiset vaikutukset jäisivät mahdollisimman pieniksi.

Ilmastovaikutukset

Yleissuunnitelmassa todetaan, että radan aiheuttamia keskeisiä vaikutuksia ovat elinympäristöjen pirstoutuminen, elinolosuhteiden muuttuminen ja kulkuyhteyksien katkeaminen. Ratalinja ja sen suoja-alue myös pienentävät hiilivarastoja. Uudenmaan liitto on lausunnossaan ”Helsinki-Turku nopeaa junayhteyttä koskevasta täydennetystä ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta” todennut ilmastovaikutusten osalta, että laajempia hiilinieluihin ja -varastoihin kohdistuvia vaikutuksia ei ole otettu riittävällä tasolla huomioon. Suuruusluokan ja vaikuttavuuden havainnollistamiseksi hankkeen hiilinielujen poistumaa vaikutusten arvioinnissa tulee verrata esimerkiksi vuosittaiseen hiilinielujen poistumaan tai kansallisiin metsien hiilinielutason tavoitteisiin, jotta hankkeen merkittävyys saataisiin suhteutettua laajempaan kontekstiin.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Asian käsittely:

...

Päätös:

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Paula Autioniemi
Asiantuntija Pasi Kouhia

Täytäntöönpano:

Liitteet

Liite 1 Espoo Salo oikorata, voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmä 2021, lausunnon liite

Maakuntahallitus

27.02.2023

19

Lausunto valtion väyläverkon investointiohjelman luonnoksesta vuosille 2024–2031

Maakuntahallitus 27.02.2023

54/07.00.04.00.00/2023

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää antaa ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Ohjelmaan sisällytetyille hankkeille esitetyt perustelut ovat tasapuolisia ja esitetty selkeästi, ja ohjelma ottaa huomioon toimintaympäristön merkittävät muutokset. Vaikutusten arvioinnissa käytetty PRIO-menetelmä on tunnustetuista heikkouksistaan huolimatta erinomainen väline hankkeiden väliseen vertailuun ja priorisointiin.

Ohjelmasta jää puuttumaan muutamia Uudellemaalle erityisen tärkeitä ja kannattavia toimenpiteitä, joiden sisällyttämistä tulee vielä harkita uudelleen. Riittämättömän suunnitteluvälmiuden vuoksi koriin 1B sijoitettujen Uudellemaalle tärkeiden hankkeiden suunnittelua tulee priorisoida, jotta niiden toteutus ohjelmakauden aikana voidaan varmistaa. Kustannusraamin vuoksi ohjelmasta pois jätettävien hankkeiden karsiminen tulee perustella yhtä hyvin kuin mukaan otetut hankkeet.

Asian vireilletulo

Väylävirasto pyytää lausuntoja luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2024–2031. Lausuntopyyntö on saapunut 1.2.2023 ja lausunto on annettava 28.2.2023 mennessä.

Asian tausta

Väylävirasto laatii vuosittain valtion väyläverkon kahdeksanvuotisen investointiohjelman osana valtakunnallisen Liikenne 12 - liikennejärjestelmäsuunnitelman toimeenpanoa. Investointiohjelmassa esitetään lähivuosien tärkeimmät liikenneinfrahankkeet, jonka talouskehyksen määrittelee Liikenne 12 -suunnitelma. Eduskunnan tekemät talousarviopäätökset ovat kuitenkin poikenneet tästä kehyksestä niin, että tällä hetkellä talousarvio- ja kehyspäätösten mukainen määräraha on vuosien 2021–2026 osalta noin 267 miljoonaa euroa pienempi kuin Liikenne 12 -suunnitelman rahoituskehys.

Vuosia 2024–2031 koskeva investointiohjelma on Väyläviraston tietoon perustuva ehdotus uusien rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta ja niiden vaikutuksista. Väyläverkon investointiohjelma sisältää kehittämishankkeita, isoja peruskorjaushankkeita ja hankekokonaisuuksia sekä pienempiä parantamishankkeita.

Investointiohjelmaluonnokseen sisältyy Uudenmaan alueelta pääradan kehittämisen kolmas vaihe välillä Helsinki–Riihimäki, Helsinki–Tampere-radon peruskorjaus, Hanko-Hyvinkää-radon peruskorjaus, valtatie 4

parantaminen Kehä I:n ja Kehä III:n välillä, valtatie 25 Hanko–Mäntsälä ensimmäisen vaiheen parannukset, Kehä III:n painumakorjauksen Espoonkartanon kohdalla, Inkoon, Loviisan ja Koverharin satamien väylien syventäminen sekä useita perusväylänpitoon liittyviä maanteiden parantamishankkeita.

Väylävirasto pyytää jatkotyön pohjaksi lausuntoja erityisesti seuraavista asioista:

1. Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja muuttuneeseen toimintaympäristöön?
2. Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?
3. Miten muuttaisitte ohjelmaa Liikenne 12 mukaisen liikennemuotokohtaisen talouskehyksen puitteissa ja miten perustelette muutosten paremmat vaikutukset?
4. Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seurantaa?
5. Minkä investointiohjelman ulkopuolisten kohteiden suunnittelua tulisi vaikuttavuuden perusteella edistää lähivuosina investointiohjelman tulevia päivityskierroksia varten?
6. Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmaa?

Ehdotus lausunnoksi

Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja muuttuneeseen toimintaympäristöön?

Investointiohjelma vastaa sille asetettuihin tavoitteisiin ja ottaa huomioon merkittävät toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset. Ohjelmassa on esitetty kattavasti vaikutukset tavoitteisiin nähden niin kokonaisuuden, väylämuodon kuin hankkeiden osalta.

Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?

Vaikutusten arvioinnin kuvauksessa kerrotaan, että käytetyssä PRIO-menetelmässä ei ole voitu ottaa huomioon kaikkia Liikenne 12 -suunnitelmassa määriteltyjä arvioitavia vaikutuksia. Ulkopuolelle kokonaan tai merkittävässä määrin ovat jääneet mm. luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteen kestävyys, luonnonvarojen käyttöön ja vesiin, sekä terveyteen ja hyvinvointiin kohdistuvia vaikutuksia. Kattavimmin PRIO-menetelmässä on pystytty huomioimaan saavutettavuuteen, taloudelliseen kestävyys ja turvallisuuteen liittyvät tekijät ja vaikutukset.

Vaikutusten arvioinnissa on kuitenkin ollut mukana ns. kestävyyskori, jossa on mukana ympäristökestävyttä ja terveyden edistämistä koskevia näkökulmia. Tämä aiheuttaa epäselvyyttä paitsi kestävyyskorin käytettävyydestä, myös eri hankekorien vertailtavuudesta ja tasapuolisuudesta. Hankekorikohtaisissa arvioinneissa sekä monitavoiteoptimoinneissa olisi selkeämpää pitäytyä niissä teemoissa, jotka PRIO-menetelmässä voidaan parhaiten huomioida ja arvioida hankkeiden kestävyttä muilla tavoilla.

Vaikutusten arvioinnin päätelmissä on tunnistettu PRIO-menetelmän puutteet. Olisi ollut hyvä, että puutteet olisi huomioitu myös arviointitulosten analyysissä. Sinänsä PRIO-menetelmänä on erinomainen väline hankkeiden väliseen vertailuun ja priorisointiin. Sen erityiseksi

kehittämiskohteiksi on tunnistettu ympäristökestävyyden ja terveyden tavoitealueet, joten tulevaisuudessa menetelmä palvellee paremmin myös kestävyiden teemoja.

Ohjelmaan sisällytetyille hankkeille esitetyt perustelut ovat kuitenkin tasapuolisia ja selkeitä. Vaikutusten alueellisen jakautuminen ja kohdentuminen osoittaa, että tehokkuuden kriteeri täyttyy Länsi- ja Etelä-Suomessa huomattavasti paremmin kuin Pohjois- ja Itä-Suomessa. Tämä on otettava huomioon hankkeiden valinnassa investointiohjelmaan, jotta Liikenne 12 -suunnitelman tehokkuustavoite täyttyy paremmin.

Miten muuttaisitte ohjelmaa Liikenne 12 mukaisen liikennemuotokohtaisen talouskehyksen puitteissa ja miten perustelette muutosten paremmat vaikutukset?

Uudenmaan liitto tuo esille jo edellisessä lausunnossaan mainitut hankkeet, joita ei ole huomioitu toivotulla tavalla investointiohjelmassa.

Hanko–Hyvinkää–radan sekä valtatie 25 korjaus- ja parannustoimenpiteitä on esitetty 1B korissa, mutta Hangon sataman kautta kulkevan liikenteen kasvava määrä sekä liikenneturvallisuus edellyttävät toimenpiteitä jo ohjelmakauden alkupuolella.

Kantatien 51 kehittämisen välillä Kirkkonummi–maantie 115 tulee alkaa tällä ohjelmakaudella. Tiejakson kehittämisellä parannetaan liikenneturvallisuutta sekä onnettomuuksien heikentämää toimintavarmuutta. Tieosuudella on puutteita myös jalankulku- ja pyöräily-yhteyksissä. Parantamista voidaan tehdä myös vaiheittain, toteuttamalla ensin esimerkiksi Sunnanvikin erotasoliittymä. Joddbölen maankäytön kehitys nostaa tarpeita kantatiellä 51 etenkin liittymien osalta. Liittymien kehittämiseen tulee osoittaa rahoitusta, jotta kantatien sujuvuus ja turvallisuus saadaan turvattu myös maankäytön toteutuessa.

Perusparannustarpeessa olevan Lahti-Loviisa radan liikennöitävyys tulee varmistaa, jotta mahdollisimman suuri osa Loviisan sataman kuljetuksista voidaan siirtää raiteille. Perusparannus kytkeytyy myös 1B korissa olevaan Loviisan väylän syventämiseen.

Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seurantaa?

Investointiohjelmassa on hyvä lisäys investointihankkeiden toteutumisen seurannasta. Lisäys olisi hyvä säilyttää myös jatkossa, jotta hankkeiden toteutumista voidaan seurata myös pidemmältä aikajaksolta

Seurantaan tulisi lisätä myös esimerkiksi kirjallinen kuvaus toimintaympäristöstä ja sen muutoksista valtakunnallisella tasolla. Etenkin ulkoiset muuttajat olisi hyvä kuvata esimerkiksi tilannekuvana. Tilannekuvassa tulisi tuoda esille ne muuttajat, jotka ovat vaikuttaneet liikenteeseen ja näin ollen myös investointien suuntautumiseen.

Minkä investointiohjelman ulkopuolisten kohteiden suunnittelua tulisi vaikuttavuuden perusteella edistää lähivuosina investointiohjelman tulevia päivityskierroksia varten?

Suunnittelua tulee edistää seuraavilla investointiohjelman luonnoksen 1B korin hankkeilla

- Hanko-Hyvinkää-radon peruskorjaus
- Helsinki-Tampere pääradan peruskorjaus
- Hyvinkää–Kirkniemi 250 kN akselipainon kehittäminen, jossa suunnittelua tulee edistää viimeistään vuonna 2024 CEF- rahan saamiseksi vuonna 2023
- Vt 25 Hanko-Mäntsälä 1. vaihe
- Loviisan väylän syventäminen

Lisäksi suunnittelua tulee edistää seuraavissa kohteissa:

- Keski-Uudenmaan logistiikan poikittaisyhteydet (Järvenpää-Nurmijärvi -yhteys sekä Kehä IV)
- Valtatien 25 kehittämisen seuraavat vaiheet
- Karjaa-Hanko –välin matkustajalaitureiden pidentäminen (Hanko-pohjoinen, Santala, Lappohja, Tammisaari, Dragsvik)
- Inkoon aseman käyttöönoton edellyttämien toimien selvittäminen ja suunnittelu
- Koverharin sataman tieyhteys
- Raskaan liikenteen palvelualueet Helsingin seudun MAL-alueen lisäksi Länsi- ja Itä-Uudellamaalla
- Lahti–Loviisa-radon parannus

Lisäksi suunnittelua tulee jatkaa seuraaviin vaiheisiin seuraavissa kohteissa:

- Vt 2, Vt 6 ja Kt 55 kehittämissuunnitelmat
- Vt 1 ja Kt 51 aluevarausuunnitelmat

Suunnittelua tulee edistää myös seuraavissa tämän investointiohjelman aikajänteen jälkeen toteutettavissa kohteissa:

- Helsinki-Tallinna tunneli yhteys CEF-rahoituksella
- Helsinki-Tallinna tunneliin liittyvä ratayhteys Helsinki-Vantaan lentoasemalta Hanko-Hyvinkää radalle, mukaan luettuna rataan liittyvä rahtiterminaali ja varikko

Lisäksi tulee edistää kaikkia investointiohjelman ulkopuolelle jäävien, Helsingin seudun MAL-sopimusneuvottelujen kautta ratkaistavien hankkeiden suunnittelua, jotka koskevat valtion väyläverkkoa. Näistä Uudenmaan liitto nostaa kiireellisenä Espoon ja Kirkkonummen rajaseudulle sijoittuvan raskaan raideliikenteen varikon.

Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmää?

Niiden hankkeiden ajoituksessa, joihin on mahdollista saada CEF-rahoitusta, tulee ottaa huomioon, että tällä rahoituskaudella jaettavaa rahaa on jäljellä niukasti. Ellei hankkeelle ole mahdollista hakea rahoitusta viimeistään vuonna 2024, hanke kannattaa siirtää suosiolla koriin 1B ja varmistaa, että sillä on valmius hakea rahoitusta heti seuraavan rahoituskauden alussa vuonna 2028.

Investointiohjelmassa tulee esittää hankkeet, jotka ovat pudonneet pois aikaisemmasta investointiohjelman ehdotuksesta, mutta eivät ole edenneet rahoituspäätökseen.

Investointiohjelma vaikutusten arviointineen on niin laaja kokonaisuus, että lausunnon valmisteluun ja käsittelyyn olisi syytä antaa jatkossa enemmän aikaa.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Asian käsittely:

...

Päätös:

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Paula Autioniemi
Asiantuntijat Petri Suominen, Heini Peltonen, Pasi Kouhia, Tanja
Lamminmäki, Sakari Saarinen

Täytäntöönpano:

Maakuntahallitus	§ 91	26.09.2022
Maakuntahallitus	§ 100	24.10.2022
Maakuntahallitus		27.02.2023

20

Uudenmaan hallitusohjelmatavoitteiden edunvalvonta

Maakuntahallitus 26.09.2022 § 91

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään, että se käy keskustelun luonnoksesta Uudenmaan liiton hallitusohjelmatavoitteiksi 2023. Ne tuodaan hyväksyttäväksi seuraavaan hallituksen kokoukseen. Tavoitteet on valmisteltu laaja-alaisessa yhteistyössä alkusyksyn aikana ja ne pohjautuvat Uusimaa-ohjelman kolmeen strategiseen kärkitavoitteeseen, sekä neljäntenä kokonaisuutena Uudenmaan erityispiirteisiin kuntatalouden ja hyvinvointialueiden näkökulmasta.

Selostus

Uudenmaan liiton hallitusohjelma-tavoitteissa on pyritty huomioimaan alueen kuntien ja yhteistyötahojen tavoitteet ennen kaikkea niissä kysymyksissä, jotka ovat koko maakunnalle tärkeitä ja yhteisiä, ja erityisesti Uudellemaalle ainutlaatuisia suhteessa muihin Suomen maakuntiin.

Hallitusohjelmatavoitteet noudattavat Reilusti edellä - Uusimaa-ohjelman 2022-25 kolmea strategista kärkeä (Uusimaa saavuttaa hiilineutraalisuuden, TKI-panostukset kasvavat 5 %:iin BKT:stä sekä työllisyysaste 80 %:iin vuoteen 2030 mennessä). Lisäksi neljäntenä teemana on otettu mukaan kuntatalouden ja hyvinvointialueiden seuraavan hallituskauden Uudellemaalle keskeisimmät erityiskysymykset.

Uudenmaan liiton hallitusohjelman pää- ja alateemat ovat otsikkotasolla seuraavat:

Tavoite 1. Kohti hiilineutraalia Suomea - Uudenmaan tavoitevuosi on 2030

- 1.1. Vauhditetaan energiasiirtymää ja kasvatetaan Suomen energiaturvallisuutta ja -riippumattomuutta, ensi sijassa poltton perustumattomilla uusiutuvan energian tuotantomuodoilla
- 1.2. Nopeutetaan liikenteen päästövähennystavoitteita sekä luodaan edellytyksiä fossiilisista liikennepolttoaineista luopumiselle ja älyliikenteelle.
- 1.3. Luodaan kiertotaloudesta Suomen uusi kasvun suunta.

Tavoite 2. Tulevaisuuden kasvua Suomelle Uudenmaan avulla

- 2.1. Suomalainen aluepolitiikka tuottamaan kestäväää kasvua.
- 2.2 Vahvistetaan kansallista tutkimus-, kehitys ja innovaatiotoimintaa (TKI) - Uudenmaan tavoite on saavuttaa 5 % alueen BKT:stä 2030.
- 2.3. Panostetaan maankäyttöön, liikkumiseen ja logistiikkaan siellä, missä siitä saadaan suurin hyöty.

- 2.4. Vahvistetaan pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan turvallisuutta, turvallisuustyötä sekä varautumista.

Tavoite 3. Nostetaan Uudenmaan työllisyysaste 80 prosenttiin

- 3.1. Lisätään aloituspaikkoja sinne, missä väestörakenteen pohjalta on huomattavin kasvava tarve.
- 3.2. Edistetään kansainvälisten osaajien sekä yritysten valmiutta asettautua ja sitoutua Uudenmaalle.
- 3.3. Panostetaan maahanmuuttajien työllisyyteen kansallisena voimavarana.
- 3.4. Panostetaan Uudenmaan työllisyysasteen kohottamiseen kansallisena erityiskysymyksenä.

Tavoite 4. Turvataan kuntien rahoituspohja kasvavilla alueilla niiden erityistarpeet huomioiden

- 4.1. Kannusteet tukemaan kuntien omaehtoista kestäväää kasvua - uudistus valtionosuuksiin ja tasausmekanismiin.
- 4.2 Turvataan hyvinvointialueiden palvelut rahoituksen kriteerejä täsmentämällä.

Nyt käsiteltävänä olevan luonnoksen lisäksi Uudenmaan liitto on parhaillaan kokomassa tausta-aineistoa esitettävistä tavoitteista vaikuttamistyön tueksi, sekä tuottaa ytimekkään hand-outin keskeisistä tavoitteista.

Asian tausta

Suomen eduskuntavaalit järjestetään 2.4.2023. Uudenmaan liiton hallitusohjelman valmistelussa on pyritty rakentamaan lähestymistapaan; mitä Uusimaa haluaa yhdessä Suomen hallituksen kanssa tehdä ensi vaalikaudella, jotta koko Suomi menestyy myös tulevaisuudessa. Olemme olleet kansainvälisesti kilpailukykyinen maakunta jo pitkään, mutta erityisesti nyt globaali toimintaympäristö ja erilaiset kriisit vaikeuttavat Uudenmaan mahdollisuutta jatkossa enää toimia koko maan hyvinvoinnin generoijana. Siksi Uusimaa ei sitä voi menestyä Suomen kansainvälisimpänä veturimaakuntana yksin, vaan tarvitsee aiempaa tiiviimpää yhteistyötä ja synergiaa Valtioneuvoston kanssa eri tasoilla.

Uudenmaan liiton toimisto on valmistellut elo-syyskuun aikana hallitusohjelmatavoitteita laaja-alaisesti hyödyntäen monipuolisesti omaa ja sidosryhmien asiantuntemusta. Luonnoksesta on keskusteltu mm. maakuntahallituksen nimeämässä erillisessä työryhmässä, sekä kuntajohtajien, kuntajohtajakokouksen valmistelusihteeristön ja elinkeinojohtajien asiantuntijaryhmän kokouksissa.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus käy keskustelun luonnoksesta Uudenmaan liiton hallitusohjelmatavoitteiksi 2023.

Päätös:

Maakuntahallitus antoi evästyksen asian valmisteluun ja totesi, että asia tuodaan seuraavaan kokoukseen päätettäväksi.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen
Asiantuntija Outi Ervasti

Maakuntahallitus 24.10.2022 § 100

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää hyväksyä Uudenmaan liiton hallitusohjelmataavoitteet 2023 ja viedä ne tiedoksi valtuustolle.

Selostus

Uudenmaan liiton hallitusohjelmataavoitteissa on pyritty huomioimaan alueen kuntien ja yhteistyötahojen tavoitteet ennen kaikkea niissä kysymyksissä, jotka ovat koko maakunnalle tärkeitä ja yhteisiä, ja erityisesti Uudellemaalle ainutlaatuisia suhteessa muihin Suomen maakuntiin.

Hallitusohjelmataavoitteet liittyvät Reilusti edellä - Uusimaa-ohjelman 2022-25 kolmeen strategiseen kärkeen (Uusimaa saavuttaa hiilineutraalisuuden, TKI-panostukset kasvavat 5 %:iin BKT:stä sekä työllisyysaste 80 %:iin vuoteen 2030 mennessä). Lisäksi neljäntenä teemana on Uudellemaalle tärkeimmät kysymykset kuntatalouteen ja hyvinvointialueisiin liittyen seuraavalla hallituskaudella.

Uudenmaan liiton hallitusohjelman pää- ja alateemat ovat otsikkotasolla seuraavat:

Tavoite 1. Kohti hiilineutraalia Suomea - Uudenmaan tavoitevuosi on 2030

- 1.1. Vauhditetaan energiasiirtymää ja kasvatetaan Suomen energiaturvallisuutta ja -riippumattomuutta, ensi sijassa poltton perustumattomilla uusiutuvan energian tuotantomuodoilla ja luonnon monimuotoisuudesta huolehtien
- 1.2. Nopeutetaan liikenteen päästövähennystavoitteita sekä luodaan edellytyksiä fossiilisista liikennepolttoaineista luopumiselle ja älyliikenteelle.
- 1.3. Luodaan kiertotaloudesta Suomen uusi kasvun suunta.

Tavoite 2. Tulevaisuuden kasvua Suomelle Uudenmaan avulla

- 2.1. Suomalainen aluepolitiikka tuottamaan kestäväää kasvua.
- 2.2. Vahvistetaan kansallista tutkimus-, kehitys ja innovaatiotoimintaa (TKI) - Uudenmaan tavoite on saavuttaa 5 % alueen BKT:stä 2030.
- 2.3. Panostetaan maankäyttöön, liikkumiseen ja logistiikkaan siellä, missä siitä saadaan suurin hyöty.
- 2.4. Vahvistetaan pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan turvallisuutta, turvallisuustyötä sekä varautumista.

Tavoite 3. Nostetaan Uudenmaan työllisyysaste 80 prosenttiin

- 3.1. Lisätään aloituspaikkoja sinne, missä väestörakenteen pohjalta on huomattavin kasvava tarve.
- 3.2. Edistetään kansainvälisten osaajien sekä yritysten valmiutta asettautua ja sitoutua Uudenmaalle.
- 3.3. Panostetaan maahanmuuttajien työllisyyteen kansallisena voimavarana.
- 3.4. Panostetaan Uudenmaan työllisyysasteen kohottamiseen kansallisena erityiskysymyksenä.

Tavoite 4. Turvataan kuntien rahoituspohja kasvavilla alueilla niiden erityistarpeet huomioiden

- 4.1. Kannusteet tukemaan kuntien omaehtoista kestäväää kasvua - uudistus valtionosuuksiin ja tasausmekanismiin.
- 4.2 Turvataan hyvinvointialueiden palvelut rahoituksen kriteerejä täsmentämällä.

Asian tausta

Suomen eduskuntavaalit järjestetään 2.4.2023. Uudenmaan liiton hallitusohjelman valmistelussa on pyritty rakentamaan lähestymistapaan; mitä Uusimaa haluaa yhdessä Suomen hallituksen kanssa tehdä ensi vaalikaudella, jotta koko Suomi menestyy myös tulevaisuudessa. Olemme olleet kansainvälisesti kilpailukykyinen maakunta jo pitkään, mutta erityisesti nyt globaali toimintaympäristö ja erilaiset kriisit vaikeuttavat Uudenmaan mahdollisuutta jatkossa enää toimia koko maan hyvinvoinnin generoijana. Siksi Uusimaa ei sitä voi menestyä Suomen kansainvälisimpänä veturimaakuntana yksin, vaan tarvitsee aiempaa tiiviimpää yhteistyötä ja synergiaa Valtioneuvoston kanssa eri tasoilla.

Uudenmaan liiton toimisto on valmistellut elo-syyskuun aikana hallitusohjelmatavoitteita laaja-alaisesti hyödyntäen monipuolisesti omaa ja sidosryhmien asiantuntemusta.

Maakuntahallitus kävi keskustelun luonnoksesta 26.9. kokouksessa, jonka pohjalta luonnokseen on tehty muutoksia (muutokset on merkitty liitteeseen punaisella fontilla). HO-luonnoksesta on keskusteltu lisäksi mm. maakuntahallituksen nimeämässä erillisessä työryhmässä, sekä kuntajohtajien, kuntajohtajakokouksen valmistelusihteeristön ja elinkeinojohtajien asiantuntijaryhmän kokouksissa. Tavoitteena on esitellä tavoitteet Uudenmaan kansanedustajille (KENK) marraskuussa ja viedä ne tiedoksi Uudenmaan maakuntavaltuustolle joulukuussa.

Päätösesitys:

- Maakuntahallitus päättää
- hyväksyä Uudenmaan liiton hallitusohjelmatavoitteet 2023
  - viedä ne maakuntavaltuustolle tiedoksi.

Asian käsittely:

Käsittelyn aikana maakuntajohtaja muutti pohjaehdotustaan seuraavasti:

- Maakuntahallitus päättää
- hyväksyä Uudenmaan liiton hallitusohjelmatavoitteet 2023 seuraavin selostusosaan tehdyin muutoksin
    - o 2.2 Vahvistetaan kansallista tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa (TKI) – Uudenmaan T&K -toiminnan menot ovat kohonneet viiteen prosenttiin maakunnan BKT:sta vuoteen 2030 mennessä
    - o 2.4 Vahvistetaan pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan turvallisuutta, turvallisuustyötä, huoltovarmuutta sekä varautumista
    - o 3.1 Lisätään koulutuksen aloituspaikkoja sinne ja niille aloille ja tasoille, missä väestörakenteen pohjalta on huomattavin kasvava tarve
  - viedä ne maakuntavaltuustolle tiedoksi
  - antaa liiton toimistolle tehtäväksi valmistella näitä tavoitteita konkreetisovia tekstejä siten, että niitä käsitellään sopivissa vaiheissa

maakuntahallituksessa. Operatiivinen vaikuttaminen ja nopea reagoiminen on liiton toimiston tehtävä.

Arja Juvonen Johannes Niemisen kannattamana teki vastaesityksen, jossa tavoitteeseen 3 tehtäisiin seuraava lisäys: Panostetaan maahanmuuttajien työllistymiseen velvoittamalla heitä paremmin osallistumaan suomen tai ruotsin kielen kielikoulutukseen, sillä kielitaito on avain työllistymiseen.

Koska tehtyä vastaesitystä oli kannatettu, suoritettiin äänestys. Äänestys suoritettiin nimenhuutona. Ne, jotka kannattivat maakuntajohtajan muutettua pohjaehdotusta äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Juvosen vastaesitystä äänestivät EI. Äänestyksessä JAA -ääniä annettiin 12 (Aura, Holmberg, Hyvärinen, Kaukola, Komulainen, Krohn, Lohikoski, Markkula, Pajula, Saxberg, Stranius ja Vuorento) ja EI -ääniä 2 (Juvonen ja Nieminen).

Puheenjohtaja totesi, että maakuntajohtajan muutettu pohjaehdotus on tullut maakuntahallituksen päätökseksi.

Arja Juvonen Johannes Niemisen kannattamana teki vastaesityksen, jossa tavoitteeseen 4 tehtäisiin seuraava lisäys: Turvataan hyvinvointialueen palvelut rahoituksen kriteereillä täsmentämällä siten, että niissä huomioidaan hyvinvointialueen väestöpohja ja siinä tapahtuvat muutokset kuten väestön ikääntyminen ja maahanmuuttajien, turvapaikanhakijoiden ja laittomasti maassa oleskelevien palvelutarpeen kasvu. Palvelutarve kasvaa lainsäädännön muutosten myötä, kun laittomasti maassa oleskeleville turvataan myös kiireetön hoito ja tämä tuo lisää kustannuksia Uudellemaalle.

Koska tehtyä vastaesitystä oli kannatettu, suoritettiin äänestys. Äänestys suoritettiin nimenhuutona. Ne, jotka kannattivat maakuntajohtajan muutettua pohjaehdotusta äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Juvosen vastaesitystä äänestivät EI. Äänestyksessä JAA -ääniä annettiin 12 (Aura, Holmberg, Hyvärinen, Kaukola, Komulainen, Krohn, Lohikoski, Markkula, Pajula, Saxberg, Stranius ja Vuorento) ja EI -ääniä 2 (Juvonen ja Nieminen).

Puheenjohtaja totesi, että maakuntajohtajan muutettu pohjaehdotus on tullut maakuntahallituksen päätökseksi.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- **hyväksyä Uudenmaan liiton hallitusohjelmatavoitteet 2023 seuraavin selostusosaan tehdyin muutoksin**
  - o **2.2 Vahvistetaan kansallista tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa (TKI) – Uudenmaan T&K -toiminnan menot ovat kohonneet viiteen prosenttiin maakunnan BKT:sta vuoteen 2030 mennessä**
  - o **2.4 Vahvistetaan pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan turvallisuutta, turvallisuustyötä, huoltovarmuutta sekä varautumista**
  - o **3.1 Lisätään koulutuksen aloituspaikkoja sinne ja niille aloille ja tasoille, missä väestörakenteen pohjalta on huomattavin kasvava tarve**
- **viedä ne maakuntavaltuustolle tiedoksi**
- **antaa liiton toimistolle tehtäväksi valmistella näitä tavoitteita konkreetisoivia tekstejä siten, että niitä käsitellään sopivissa**

vaiheissa maakuntahallituksessa. Operatiivinen vaikuttaminen ja nopea reagoiminen on liiton toimiston tehtävä.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen
Asiantuntija Outi Ervasti

Maakuntahallitus 27.02.2023

310/07.00.04.00.00/2022

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään, että se merkitsee tiedoksi liiton toimiston toteuttaman, Uudenmaan hallitusohjelmaan liittyvän edunvalvontatyön ja toimenpiteet.

Selostus

Hyväksyessään Uudenmaan hallitusohjelmataavoitteet 24.10. maakuntahallitus totesi, että niiden operatiivinen vaikuttaminen ja nopea reagoiminen on toimiston tehtävä. Samalla se antoi liiton toimistolle tehtäväksi mm. valmistella näitä tavoitteita konkreetisovia tekstejä siten, että niitä käsitellään sopivissa vaiheissa maakuntahallituksessa.

Hallitusohjelmataavoitteiden kommunikointi liiton elimissä

Uudenmaan hallitusohjelmataavoitteet valmisteltiin syksyn aikana tiiviissä yhteistyössä kuntien ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa. Operatiivisen valmistelun koordinointi ja toteutus on tapahtunut aluekehityksen vastuualueella, yhteistyössä aluesuunnittelun ja viestinnän vastuualueiden kanssa.

Maakuntahallituksen hyväksytyä hallitusohjelmataavoitteet niitä on kommunikoitu ja keskusteltu syvällisemmin aluekehittämisen vastuualueen esittelemänä tähän mennessä mm. seuraavissa toimielimissä:

- 26.10 Kuntajohtajat
- 25.11 Uudenmaan kansanedustajien neuvottelukunta KENK
- 13.12 Maakuntavaltuusto
- 2.2. MYR aamukoulu

Varsinaisesti hallitusohjelmataavoitteet ”lanseerattiin” ulkoisille sidosryhmille Uudenmaan liiton järjestämässä maakuntaparlamentissa 3.–5.11.2022, missä ohjelman teemoista käytiin laajaa keskustelua.

Lisäksi Uudenmaan hallitusohjelma on esitelty ja siitä keskusteltu Antti Vasaran (VTT) puheenjohtamassa RIS-strategian ohjausryhmässä 19.12.2022.

Ulkoinen poliittinen vaikuttamistyö

Puolueiden vaaliohjelmat on analysoitu viestinnän toimesta peilaten niitä Uudenmaan hallitusohjelmataavoitteisiin. Lisäksi liiton eri työntekijät ovat jalkautuneet mm. suurimpien puolueiden vaaliristeilyille tai -tilaisuuksiin.

Aluekehittämisen vastuualue on kontaktoinut kaikki Helsingin ja Uudenmaan piirijärjestöt. Esityslistan lähtöön mennessä aluekehittämisohtaja Juha Eskelinen ja kehittämisspäällikkö Outi Ervasti

ovat tavanneet tähän mennessä molempien vaalipiirien SDP:n ja Kokoomuksen, sekä Uudenmaan Vihreiden edustajia. Tapaamisissa on esitelty Uudenmaan HO-tavoitteet ja käyty rakentavaa keskustelua maakunnan yhteisestä tahtotilasta. Enimmillään tapaamisiin on osallistunut toiminnanjohtajan lisäksi lähes parikymmentä vaalipiirin edustajaa, nykyistä tai kansanedustajaehdokasta.

Tämän lisäksi aluekehittämisen vastuualue tapaa keskeisiä valtionhallinnon, järjestöjen sekä muiden sidosryhmien edustajia (mm. TEM osastopäälliköt, VTT, AMKE, Akava, EK ym.) sovittaakseen vaikuttamistyön tavoitteita yhteiseksi edunvalvonnaksi. Tapaamisia keskeisiin sidosryhmiin jatketaan edelleen ja laajennetaan kevään aikana.

Tämän lisäksi Uudenmaan liiton aluesuunnittelun vastuualue on ollut aktiivinen Helsingin seudun MAL2023-työssä (maankäytön, liikenteen ja asumisen seudullinen suunnitelma) ja tuonut hallitusohjelman mukaisia näkemyksiä esille valmistelun eri työvaiheissa ja tilaisuuksissa, kuten päättäjäseminaari, selvitykset, vaikutusten arviointi ja työmenetelmien kehittäminen.

Myös EU:n ennallistamisasetuksen edunvalvonta on tulkittava osaksi Uudenmaan HO-vaikuttamista. Ne ovat edistäneet Uudenmaan viestiä Suomen hallitukselle, MEP:eille ja EU:hun siitä, että kasvavien kaupunkiemme kehittäminen kestävästi tulee olla jatkossakin mahdollista.

Kansainvälistä edunvalvontaa on tehty myös Metrexin aluesuunnittelun ja CPMR:n liikenteen ja energian verkostoissa. Metrexissä on mm. edistetty aluesuunnittelun toimesta yhteistä kannanottoa liittyen ennallistamisasetukseen ja järjestetty webinaareja liittyen ilmastotoimiin, jotka edistävät mm. Hiilineutraalin Uudenmaan hallitusohjelmataavoitetta.

Aluekehittämisen vastuualue on esitellyt Uudenmaan kiertotalouslaaksoa ja sen tavoitteita laajasti sidosryhmille, tehnyt tiivistä yhteistyötä ja edunvalvontaa green deal –prosessissa ministeriöiden (YM, TEM) sekä Pirkanmaan kanssa.

Aluekehittämiskeskustelut

Maakuntien ja valtion väliset ALKE-keskustelut käytiin poikkeuksellisesti tänä vuonna kaikkien maakuntien yhteisinä 8.–9.2.2023. Keskusteluiden teemat olivat vihreä siirtymä ja digitaalisuus, osaavan työvoiman liikkuvuus ja saatavuus sekä huoltovarmuus ja turvallisuus. Kaikissa läpileikkaavana oli TKI. TEM:n johtamilla kahden päivän keskusteluilla haettiin maakuntien näkemyksiä ja syötteitä ministeriöille vaalivuoden aluekehittämisen keskeisimmistä teemoista sekä aineistoa tulevan vaalikauden aluekehittämissä päätöksen taustaksi.

Osallistuminen paikan päälle oli tilasyistä rajattu 3–4 edustajaan / maakunnan liitto. Uudenmaan liiton edustajat olivat aluekehittämisjohtaja Juha Eskelinen, kehittämisjohtaja Outi Ervasti ja erityisasiantuntija Johannes Herala, sekä Uudenmaan ELY-keskuksen ylijohtaja Petri Knaapinen. Keskustelu myös striimattiin, ja kutsu sekä linkki lähetettiin kaikille maakuntahallitukselle, -valtuuston jäsenille, MYR:n jäsenille, kuntajohtajille sekä Uudenmaan liiton elinkeinojohtajien asiantuntijaryhmälle.

Keskusteluissa Uudenmaan edustajat toivat erittäin aktiivisesti ja monipuolisesti esille maakuntamme hallitusohjelmataavoitteita ja niiden

perusteluargumentteja sekä faktoja. Liitto sai tukea ja ymmärrystä edunvalvontatavoitteilleen sekä ministeriöistä että myös muista, yllättävistäkin maakuntien liitoista eri puolilta Suomea, ja erityisesti TEM asettui tukemaan Uudenmaan roolia vahvana suunnannäyttäjänä ja siltana Suomen kansainväliseen menestykseen.

Keskustelut jatkunevat syksyllä valtioneuvoston ja kaikkien maakuntien yhteisillä ns. poliittisilla ALKE-keskusteluilla, joita puheenjohtaa tuleva aluekehitysministeri.

Maakuntien yhteinen edunvalvonta

Uudenmaan liiton EU-Office on valmistellut yhdessä Varsinais-Suomen liiton/Turun EU-toimiston kanssa Etelä-Suomen vaikuttamissuunnitelmaa koheesiopolitiikkaan 2028–2034. Toimeksianto on tullut Etelä-Suomen maakuntajohtajilta, ja kytkeytyy olennaisesti Uudenmaan hallitusohjelmatavoitteisiin. Toteuttamissuunnitelma on esitelty maakuntajohtajille 10.1.2023.

Edelleen Uudenmaan HO-tavoitteiden aluepolitiikan uudistamiseen liittyen Etelä-Suomen liittojen aluekehittäjät ovat koonneet sekä maakuntien liittojen että ELY-keskusten hallinnoimiin rahoitusinstrumentteihin liittyvät säännökset, joissa sääntely eroaa maantieteellisin perustein eri alueilla.

Vastaavasti liittyen Uudenmaan logistisiin HO-tavoitteisiin liittojen liikennesuunnittelijat ovat valmistelleet Etelä-Suomen liikennestrategian pohjalta yhteisen liikenteen tavoitekuvaan, joka sisältää priorisoidut maakuntien saavutettavuushankkeet.

Uudenmaan liiton aluesuunnittelun vastuualue on osallistunut HO-tavoitteidemme mukaisesti maakuntaliittojen yhteiseen kannanottoon liittyen tuulivoiman edistämiseen, sähköverkkojen kehittämiseen ja niiden haittavaikutusten vähentämiseen.

Niin ikään Uudenmaan liiton aluekehittämisen vastuualue on valmistellut yhdessä Varsinais-Suomen, Pirkanmaan sekä Pohjanmaan liittojen vastaavien kanssa nk. Kasvu-Suomen hallitusohjelmatavoitteita, jotka esiteltiin maakuntajohtajille 16.2.2023.

Uudenmaan liitto on yhdessä Viron Harjun kuntien yhteenliittymän kanssa valmistellut ja allekirjoittanut yhteistyön aiesopimuksen (Memorandum of Understanding), jonka yhteistyöteemoista hallitusohjelmatavoitteisiin liittyvät mm. liikenteen teemassa Tallinna-tunnelin edistäminen yhdessä sekä Suomessa että EU:n suuntaan sekä ilmaston ja kestävä kehityksen teema erilaisine toimenpiteineen. Valmistelusta on vastannut aluesuunnittelu.

Lisäksi Uudenmaan liiton hallitusohjelmatavoitteita on saatu sisällytettyä mm. AVIA-verkoston, Pro Rautatie ry:n, Suomen kasvukäytävän ja Päärataryhmän HO-tavoitteisiin.

Asiantuntijapalveluiden osto ja kampanjat

Terävöittääkseni vaikuttajaviestintää Uudenmaan liitto teki loppuvuodesta sopimuksen Ellun Kanat Oy:n kanssa. Päävastuu on ollut liiton viestinnän vastuualueella. Yhteistyön avulla on mm. liiton toimiston sisäisissä työpajoissa haettu Ellun Kanojen fasilitoimana tehokkaampaa sanoitusta edunvalvontaan pitkällä aikavälillä sekä hallitusohjelmatavoitteiden

eteenpäinviennin tueksi. Ns. fraktioanalyysin kautta on analysoitu eri puolueiden jakaantumista ”intressilaitoihin” joille asiat tulee vaikuttamisviestinnässä sanoittaa eri tavoin.

Uudenmaan liitto toteuttaa parhaillaan metropolipolitiikka-kampanjaa yhdessä Helsingin seudun kauppakamarin, Etelä-Suomen median sekä Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien kanssa. Päävastuu on ollut liiton viestinnän vastuualueella. Tavoitteena on tehdä metropolipolitiikasta puheenaihe ennen vaaleja ja vaalien jälkeen. Metropolipolitiikan tavoitteet ovat samansuuntaiset Uudenmaan hallitusohjelmatavoitteiden kanssa. Ensimmäinen MetropoliaAreena-tapahtuma järjestettiin 31.1. ja toinen on tulossa 14.3.

Uudenmaan liitto on osallistumassa Suomi-Areenaan 27.–30.6. Porissa omalla paneelikeskustelulla, painottuen hallitusohjelmatavoitteiden TKI-kärkeen, kiertotalouteen ja vihreään kasvuun. Valmistelun sisällöstä vastaavat aluekehittämisen ja viestinnän vastuualueet.

Muut, erityisesti viestinnän toimet

Uudenmaan liiton viestintä jakaa laajasti ja aktiivisesti tietoa Uudenmaan hallitusohjelmatavoitteista, niistä käytävästä keskustelusta sekä asiantuntijatyöstä hallitusohjelmatavoitteiden ja sen teemojen saralla aktiivisesti ja säännöllisesti tietoa kaikissa kanavissaan: uutiskirjeessään, mediatiedoiteina, nettisivuillaan uutisina ja blogeina, Twitterissä, LinkedIn:ssä sekä Facebookissa. Niin ikään viestintä osallistuu hallitusohjelmatavoitteiden viestintää tukevien tilaisuuksien järjestämiseen ja jakaa niistä tietoa monikanavaisesti, sekä sparraa asiantuntijoita ulkoisessa viestinnässä.

Esimerkkejä viestinnästä:

- 24.10. Suomeksi ja ruotsiksi tiedotteet HO-tavoitteiden hyväksymisestä maakuntahallituksessa.
- Maakuntaparlamentin 3.–5.11.2022 tiedotus.
- Hallitusohjelmatavoitteille julkaistiin 5.12. oma verkkosivu suomeksi ja ruotsiksi.
- Hallitusohjelmatavoitteet-esite suomeksi ja ruotsiksi, painatettu käteen sopiva esite, jonka painos on 500 kpl. Esitettä on jaettu mm. Metropoliaareena-tapahtumassa sekä lähetetty paperisena versiona jokaiselle Helsingin ja Uudenmaan kansanedustajalle. Esitteestä tehtiin myös sosiaaliseen mediaan lyhyt video.
- Maakuntajohtajan blogi koskien rahoituksen jakautumista kansallisesti. Blogi julkaistiin Etelä-Suomen Median lehdissä.

Liitteeseen on koottu konkreettisia esimerkkejä Uudenmaan liiton viestinnän toimenpiteistä hallitusohjelmatavoitteiden saattamiseksi laajasti uusimaalaisten päättäjien ja sidosryhmien tietoon.

Vaikuttamisen tausta-aineisto

Hallitusohjelmavalmistelun tueksi liiton asiantuntijat kokosivat jokaisesta tavoitteesta ns. perusmuistion (Word), joilla kunkin - yli 50 - HO-alatavoitteen toteuttamisen tärkeys on perusteltavissa Uudenmaan ja koko Suomen näkökulmasta. Liiton sisäiseen käyttöön laaditut muistiot ovat luettavissa MHS-teamskanavalla omassa kansiossaan.

Asian tausta

Uudenmaan hallitusohjelmatavoitteet valmisteltiin syksyn aikana laaja-alaisessa yhteistyössä kuntien ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa

ja ne pohjautuvat Uusimaa-ohjelman kolmeen strategiseen kärkitavoitteeseen, sekä neljäntenä kokonaisuutena Uudenmaan erityispiirteisiin kuntatalouden ja hyvinvointialueiden näkökulmasta.

Päävastuun hallitusohjelmatavoitteiden operatiivisesta valmistelusta on kantanut aluekehittämisen vastuualue, tiiviissä yhteistyössä viestinnän ja aluesuunnittelun vastuualueiden kanssa. Luonnosta käsiteltiin syksyn 2022 aikana mm. maakuntahallituksen nimeämässä erillisessä työryhmässä, sekä kuntajohtajien, kuntajohtajakokouksen valmistelusihteeristön ja elinkeinojohtajien asiantuntijaryhmän kokouksissa.

Maakuntahallitus hyväksyi tavoitteet 24.10.2022. Valtuustolle ne esiteltiin tiedoksi 19.12.2022. Taitettu julkaisu on luettavissa <https://uudenmaanliitto.fi/kehittaminen-ja-rahoitus/hallitusohjelmatavoitteet/>

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus merkitsee selostuksen tiedoksi.

Asian käsittely:

...

Päätös:

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen
Asiantuntija Outi Ervasti

Oheismateriaali

Uudenmaan liiton toimet Uudenmaan hallitusohjelmatavoitteiden eteenpäinviemiseksi

Maakuntahallitus § 23 28.02.2022
Maakuntahallitus 27.02.2023

21 EU-hankevalmistelutuen käyttö 2021-2022

Maakuntahallitus 28.02.2022 § 23

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitellään toteumaraportti Uudenmaan aluekehitysrahastosta tuloutettujen varojen käytöstä EU-hankevalmisteluun 2021.

Selostus

Raportissa esitetään hankevalmistelutuen tavoitteet, tehdyt tukipäätökset sekä arvio tuen vaikuttavuudesta.

Asian tausta

Maakuntahallitus päätti 16.11.2020 (§ 126) suunnata vuosien 2021-2022 taloussuunnitelmaehdotuksessa käytettäväksi avustuksina EU-hankehakemusvalmistelun tukemiseen; 250 000 euroa vuosina 2021 ja 250 000 euroa vuonna 2022.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä asian tiedoksi.

Päätös:

Maakuntahallitus päättää merkitä asian tiedoksi.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen
Asiantuntija Heikki Kallasvaara

Maakuntahallitus 27.02.2023

729/02.05.05.00/2021

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitellään toteumaraportti Uudenmaan aluekehitysrahastosta tuloutettujen varojen käytöstä EU-hankevalmisteluun 2021-2022.

Selostus

Raportissa esitetään hankevalmistelutuen tavoitteet, tehdyt tukipäätökset sekä arvio tuen vaikuttavuudesta.

Asian tausta

Maakuntahallitus päätti 16.11.2020 (§ 126) suunnata vuosien 2021-2022 taloussuunnitelmaehdotuksessa käytettäväksi avustuksina EU-hankehakemusvalmistelun tukemiseen; 250 000 euroa vuosina 2021 ja 250 000 euroa vuonna 2022.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä asian tiedoksi.

Asian käsittely:

Päätös:

...

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen
Asiantuntija Heikki Kallasvaara

Oheismateriaali

EU-hankevalmistelutuki 2021-2022 toteumaraportti, mhs 27.2.2023

Maakuntahallitus

27.02.2023

22

EU-tasolle suunnatun Uudenmaan TKI-toiminnan ja yhteistyön strategisen konseptoinnin käynnistäminen

Maakuntahallitus 27.02.2023
63/02.08.02.01/2023

Tiivistelmä

Science Meets Regions-prosessin jatkotoimena Uudenmaan liitto on käynnistänyt tarjouskilpailun Uudenmaan TKI-toiminnan ja yhteistyön strategisen konseptoinnin laatimisesta. Tarjouspyyntö on julkaistu Hilma-palvelussa 13.2.2023 kansallisen kynnysarvon ylittävänä hankintana. Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää merkitä käynnistyneen hankinnan ja sen aikataulun tiedoksi.

Selostus

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta (TKI) on Suomen uudistumisen ja kilpailukyvyn tärkein kiihdyttäjä pitkällä aikavälillä. Uudellamaalla on maan parhaat resurssit, jotka muodostavat elinvoimaisen, koko Suomelle tärkeän TKI-ekosysteemin. Uutta luova, innostuneista ihmisistä koostuva, hyvin organisoitu ja rahoitettu TKI-toiminta on Uudenmaan keskeisiä menestystekijöitä.

Maakuntavaltuuston joulukuussa 2021 hyväksymän Uusimaa-ohjelman ”Reilusti edellä” kärkinä ovat seuraavat strategiset tavoitteet, jotka pitää saavuttaa vuonna 2030: hiilineutraalius, T&K-investointien taso yli 5 % BKT:sta ja työllisyysaste yli 80 %. Nämä tavoitteet on mahdollista saavuttaa vain systeemillä maakunnan kaikkien toimijoiden yhteistyöllä ja tietoon perustuvalla päätöksenteolla. Nämä kunnianhimoiset tavoitteet on mahdollista saavuttaa, mutta se vaatii Uudenmaan alueella määrätietoista yhteistyötä – ja sen aikaansaamisessa myös Uudenmaan liitolta systeemisen muutoksen edistämistä ja tässä tarvittavia, osin uusia yhdessä tekemisen tapoja ja taitoja, kulttuuria ja kompetensseja. Tarvitaan TKI-kumppanuuksien ja yhteistyön vahvistamista ja alueellisen kehittämistoiminnan tiivistämistä ja integroitumista.

Uudenmaan TKI on monimutkainen, lukuisten toimijoiden muodostama ekosysteemi, jonka toimijoita ovat yliopistot, ammattikorkeakoulut, tutkimuslaitokset, yritykset, rahoittajat, kunnat, julkiset organisaatiot, järjestöt ja kansalaiset. Jokaisella on oma näkökulmansa ja motivaationsa, ja jokainen hahmottaa TKI:n omista lähtökohdistaan: se voi olla johtamiskäytäntöjen tai palvelujen kehittämistoimintaa, tieteellisten konsortioiden tekemää akateemista huippututkimusta, suuryritysten tuotekehitystä tai uusia markkinoita ja uusia yrityksiä synnyttävää innovaatiotoimintaa – tai kaikkien näiden yhdistelmiä ja välimuotoja.

Koko Uudenmaan kehittämisen näkökulmasta haaste onkin se, että jokainen toimija ohjautuu omista intresseistään ja tavoitteistaan käsin. Yhdenkään alueemme toimijan lähtökohtainen intressi ei ole koko maakunnan kehittyminen. Alueen ainoa toimija, jonka intressi on koko maakunta, on Uudenmaan liitto itse. Uudenmaan liitolla ei kuitenkaan ole

mitään muodollista määräys- tai vaikutusvaltaa ekosysteemissä – paitsi omien toimielintensä osalta – vaan olemme siellä samanlainen toimija kuin kaikki muutkin. Tämä tarkoittaa, että saadakse kumppaneita Uudenmaan liiton tulee tarjota sellaisia etuja, jotka auttavat muita toimijoita niiden omien päämäärien saavuttamisessa. Tarjotut edut ovat samalla myös Uudenmaan liiton keinoja vaikuttaa ekosysteemin toimintaan: rahoitus tai tuki sen hakemiseen, tieto, osaaminen, yhteistoiminta-alustat, tuki kumppanuustoimintaan sekä kaiken tämän toiminnan tunnetuksi tekeminen alueellisesti, kansallisesti, EU:ssa ja globaalistikin.

Suurin osa alueen TKI-toiminnasta tapahtuu siis ilman, että Uudenmaan liitto osallistuu siihen millään tavoin. Tältä osin Uudenmaan liitolla tulee kuitenkin olla tietoa siitä, missä määrin maakunnan strategiset tavoitteet toteutuvat tämän itseorganisoituvan toiminnan kautta. Tärkeä osa ekosysteemin ”ohjausta” on se, että Uudenmaan liitossa tunnistetaan ekosysteemin vahvimmat toimijat – ns. hubit tai ajurit – joilla on merkittävä rooli koko ekosysteemin menestykselle, ja liitto tietää, minkälaisia maakunnan strategiaa tukevia hankkeita niillä on meneillään ja tulossa. Näin Uudenmaan liitto voi tarvittaessa antaa panoksensa ajureiden toimintaedellytysten takaamiseksi Uudellamaalla.

Uudenmaan tasoinen strateginen TKI-ohjaus edellyttää muun muassa, että Uudenmaan liitto

1. tuntee maakunnan strategisesti merkittävät TKI-kumppanuudet ja -hankkeet,
2. kykenee määrittämään, millainen TKI-hankkeiden kokonaisuus toteuttaa sen strategisia tavoitteita tehokkaimmin,
3. luo alueen TKI-toimijoiden kanssa kaikkia hyödyttävän ja havainnollisen TKI-tiekartan ja ylläpitää sitä eri TKI-toimijoiden kanssa sovittavin yhteistyötoimin,
4. voi tarjota toimijoille rahoitusta tai tukea rahoituksen hankkimiseen,
5. investoi yhteistyöalustoihin ja yhteistyön tukemiseen.

Maakuntahallitus käsitteli tammikuun kokouksessaan viime vuoden puolella toteutetun SMR (Science Meets Regions) -prosessin yhteenvedon. Yhteenvedossa todettiin muun muassa, että SMR-prosessi kirkasti sen, että tarvitsemme erilaisten toimijoiden teema- ja toimialarajat ylittävää pitkäjänteistä yhteistyötä, uudenlaista johtamista viemään kompleksisia muutoksia läpi sekä uskallusta kokeilla. Toisin sanoen kulttuurista ja systeemistä muutosta. Pöytäkirjaan kirjattiin käydyn keskustelun perusteella maakuntahallituksen päätöksenä, että Science Meets Regions -prosessin tuottamia ehdotuksia tulee toteuttaa välittömästi määrätietoisilla jatkotoimilla ja konkretisoida siten Uusimaa-ohjelman kärkiin kohdistuvaa yhteistyötä, johon maakunnan toimijoiden kiinnostus ja valmiudet ovat selvästi ilmenneet.

Yhtenä tällaisena konkreettisena jatkotoimena maakuntajohtaja on käynnistänyt tarjouskilpailun Uudenmaan TKI-toiminnan ja yhteistyön strategisen konseptoinnin laatimisesta. Hankinnan tavoitteena on nostaa koko maakunnan kattavan TKI-toiminnan tasoa ja näytävyyttä siten, että saamme aikaan alueellamme tapahtuvasta toiminnasta ja lähivuosien näkymistä olevan konseptikuvauksen, jolla alueemme TKI-toimijat vastaavat EU:n tavoitteisiin ja joka laajana yhteistyönä tuotettuna on alueemme TKI-toimijoiden ja päättäjien käytössä. Hankinnan tuloksena laadittavan dokumentin ensisijaisena tavoitteena on vahvistaa ja selkeyttää koko alueemme yhteistyötä TKI-toiminnassa. Hankinnalla toteutetaan myös Uudenmaan liiton Aluekehittämisen vastualueen yhtä talousarvion

mukaista toiminnan painopistettä vuodelle 2023 (Uusimaa-ohjelman strategisten kärkien toteuttaminen).

Tarjouspyyntö on julkaistu Hilma-kanavalla 13.2.2023 kansallisen kynnysarvon ylittävänä hankintana. Hankinnan ennakoitu arvonlisäveroton arvo on 120 000 – 150 000 €. Tarjousten viimeinen jättöpäivä on 14.3.2023 ja tavoitteena on tuoda hankintapäätös maakuntahallituksen päätöksentekoon 27.3.2023 kokoukseen. Konseptikuvaus valmistuu 30.11.2023 mennessä.

Asian tausta

Uudenmaan liitto toteutti vuonna 2022 kansainvälisestikin kunnianhimoisen Uudenmaan Science Meets Regions -prosessin ja vaikuttajafoorumin. Euroopan komission Joint Research Center -tutkimuskeskuksen kanssa yhteistyössä läpiviedyn kokonaisuuden tavoitteena oli edistää tietoon perustuvaa päätöksentekoa, edesauttaa Uusimaa-ohjelman kärkitavoitteiden (hiilineutraalisuus, T&K ja työllisyys) saavuttamista, lisätä alueellista yhteistyötä sekä luottamushenkilöiden sitouttaminen. Tavoitteena oli myös löytää tieteen ja kokemusperäisen tiedon yhdistäviä innovaatioita.

Prosessiin ja yhteistyöhön kutsuttiin mukaan Uudenmaan yritykset, tiede- ja taideyhteisöt ja kunnat. Keskeiset tapahtumat olivat vaikuttajafoorumin avausseminaari Musiikkitalossa 4.4.2022, kolme innovaatioleiriä (4.5., 1.6. ja 17.8.2022) sekä 6.10.2022 pidetty päätösseminaari Helsingin yliopiston pääsalissa. Innovaatioleirit oli jaettu kolmeen Uusimaa-ohjelman kärkitavoitteeseen vuodelle 2030. Ensimmäinen leiri käsitteli T&K-tavoitteen saavuttamista, toinen hiilineutraalisuustavoitetta ja kolmas työllisyystavoitetta.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä EU-tasolle suunnatun Uudenmaan TKI-toiminnan ja yhteistyön strategisen konseptoinnin tarjouskilpailun käynnistymisen ja sen aikataulun tiedoksi.

Asian käsittely:

...

Päätös:

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Ossi Savolainen
Asiantuntija Liisa Setälä

Täytäntöönpano:

Maakuntahallitus

27.02.2023

23

Uudenmaan liiton hybridityön toimintaohje

Maakuntahallitus 27.02.2023
93/01.00.02/2023

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään, että se merkitsee tiedoksi Uudenmaan liiton hybridityön toimintaohjeen.

Selostus

Uudenmaan liiton johtoryhmä arvioi marraskuussa yhdessä vastuualueitiimien kanssa liiton hybridityön toimintamallia ja päivitti sen seuraavaan muotoon:

1. Kaikilla on mahdollisuus työskennellä muualla kuin toimistolla työtehtävien salliessa. Etätyö on vapaaehtoista.
2. Pitkällä aikavälillä keskimäärin noin puolet työstä voi tehdä etätyönä.
3. Kokousten ja muiden tilaisuuksien kokoonkutsuja päättää, järjestetäänkö kokous lähi- hybridi- vai etäkokouksena. Tieto merkitään kalenterikutsuun.
4. Joka toinen perjantai (päivät, jolloin on joryn infotunti) kaikki työskentelevät lähityössä, ellei ole perusteltua syytä olla etänä. Jos on perusteltu syy olla etänä, infotunnille voi osallistua Teams-linkin kautta. Etänä työskentelyn perustelu ilmoitetaan esihenkilölle. Näihin päiviin keskitetään lähikokouksia ja muita tapahtumia. Ohje koskee työntekijöitä, joiden toimipaikka on Pasilassa.
5. Ryhmänvetäjällä on päivittäisjohtamisen oikeus ja velvollisuus sekä lähi- että etätyössä. Jokaiselle työntekijällä on oikeus 1-2 viikon välein ryhmänvetäjän kanssa pidettäviin viikkovartteihin, jossa käydään läpi, mitä työntekijälle kuuluu.
6. Sairaana ei tehdä etätöitä, vaan ollaan sairauslomalla.

Etätöistä sopiminen ja ilmoittaminen

- Etätöistä ei tarvitse muodollisesti sopia tai ilmoittaa erikseen. Etätyö merkitään kalenteriin.
- Neptonissa leimataan 'etätyö'.

Tammi-helmikuun vaihteessa ilmeni, että toimintaohjetta on syytä tarkentaa ulkomailta tapahtuvan etätyön näkökulmasta. Ohjeen tarkentaminen on henkilöstöhallinnon valmistelussa. Ennen tämän linjauksen valmistumista on henkilöstölle annettu seuraava väliaikainen ohje:

”Jos Sinun on tarve tehdä etätöitä ulkomailta ennen kuin liiton linjaus ulkomaan etätyöstä valmistuu, sinun tulee 1. pohtia yhdessä esihenkilön kanssa, että järjestely on tarkoituksenmukainen työtehtävien kannalta 2. varmistaa yhteistyössä henkilöstöhallinnon kanssa, että työnantajalle etätyöstä koituvat velvollisuudet pystytään täyttämään.”

Esittelijän päätösehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi Uudenmaan liiton hybridityön toimintaohjeen.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen

Täytäntöönpano:

Hallinto täyttää

Maakuntahallitus	§ 68	13.06.2022
Maakuntahallitus	§ 80	29.08.2022
Maakuntahallitus	§ 97	26.09.2022
Maakuntahallitus	§ 123	21.11.2022
Maakuntahallitus	§ 131	19.12.2022
Maakuntahallitus	§ 11	30.01.2023
Maakuntahallitus		27.02.2023

24

Uudenmaan liiton toimiston organisaation ja toimintamallin arviointi

Maakuntahallitus 13.06.2022 § 68

Tiivistelmä

Aluesuunnittelun vastuualueen- ja hallintojohtajan virkoja on hoidettu määräaikaisin virkajärjestelyin 1.11.2020 alkaen ennakoiden keväällä 2023 alkavaa Uudenmaan liiton keskeisten viranhaltijoiden eläköitymistä. Em. väliaikaiset virkajärjestelyt ovat voimassa 31.12.2023 saakka.

Johtoryhmän vaihtuminen on mahdollisuus arvioida ja tarkastella Uudenmaan liiton johtamisen, toiminnan ja hallinnon järjestämisen uudistamistarpeita laajemminkin uusien rekrytointien pohjaksi.

Esityslistan oheismateriaalina on ehdotus arviointiprosessista, sen kohteista sekä arvioinnin pohjaksi tuotettu tiivis toimiston organisaation ja toimintamallin nykytilan kuvaus.

Asian tausta

Uudenmaan liiton hallintosäännön 2 §:n mukaan maakuntahallitus mm. johtaa liiton toimintaa, hallintoa ja taloutta sekä vastaa toiminnan yhteensovittamisesta ja henkilöstöpolitiikasta. Maakuntahallituksen alaisena liiton hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa johtaa maakuntajohtaja.

Maakuntavaltuuston ns. työvaliokunta sopi ensimmäisen kokouksensa yhteydessä 2.5.2022 arviointiprosessin toteuttamisesta. Työvaliokunta koostuu maakuntavaltuuston ja maakuntahallituksen puheenjohtajistosta sekä valtuustoryhmien puheenjohtajista.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus

- käy evästyskeskustelun asiasta
- hyväksyy Uudenmaan liiton toimiston organisaatiota ja toimintamallia koskevan arviointiprosessiehdotuksen.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Ossi Savolainen

Maakuntahallitus 29.08.2022 § 80

Tiivistelmä

Maakuntahallituksen elokuun kokouksessa käydään keskustelu seuraavien teemojen pohjalta:

- Toiminnan ja johtamisen ambitiotaso sekä
- Tavoiteltava organisaatio ja toimintamalli

Esityslistan oheismateriaalina on keskustelupohja, joka sisältää maakuntahallitukselle joitakin tarkentamista vaativia kysymyksiä. Oheismateriaalina on myös kuvaus liiton nykyisen organisaation mukaisista ryhmistä, niiden tehtävistä ja asiantuntijuuksista.

Maakuntahallituksen syyskuun kokoukseen keskusteluun tuodaan teemat:

- Johdon roolit ja toiminnan ohjaus sekä
- Osaaminen, kyvykkyydet.

Arviointiprosessi vedetään yhteen maakuntahallituksen lokakuun kokouksessa.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus käy evästyskeskustelun asiasta.

Päätös:

Maakuntahallitus kävi evästyskeskustelun asiasta.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Ossi Savolainen

Maakuntahallitus 26.09.2022 § 97

Tiivistelmä

Maakuntahallituksen syyskuun kokoukseen keskusteluun tuodaan teemat:

- Johdon roolit ja toiminnan ohjaus sekä
- Osaaminen, kyvykkyydet.

Esityslistan oheismateriaalina on keskustelupohja, joka sisältää maakuntahallitukselle joitakin tarkentamista vaativia kysymyksiä.

Arviointiprosessi vedetään yhteen maakuntahallituksen lokakuun kokouksessa.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus käy evästyskeskustelun asiasta.

Asian käsittely:

Toimiston henkilökunta pöytäkirjanpitäjää ja maakuntajohtajaa lukuun ottamatta poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.

Päätös:

Maakuntahallitus antoi asiaan evästyksensä.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Ossi Savolainen

Maakuntahallitus 21.11.2022 § 123

Tiivistelmä

Uudenmaan liiton johtamisen, toiminnan ja hallinnon järjestämisen uudistamistarpeita koskenut arvointiprosessi vedetään yhteen maakuntahallituksen marraskuun kokouksessa.

Keskustelupohja lähetetään maakuntahallitukselle torstaina 17.11.2022.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus käy evästyskeskustelun asiasta.

Asian käsittely:

Maakuntajohtaja muutti käsittelyn aikana pohjaesityksen seuraavaan muotoon:

Maakuntahallitus päättää, että

- johtajarakenteen uudistamista ja johtajaprofiilien alustavaa määrittelyä varten asetetaan määräajaksi maakuntahallituksen alainen työryhmä, johon kuuluu hallituksen puheenjohtajisto ja hallituksen jäsen Ulla Kaukola
- työryhmä työskentelee joulutammikuussa
- maakuntahallitus jatkaa evästyskeskustelua asiasta joulukuun kokouksessa.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti, että

- johtajarakenteen uudistamista ja johtajaprofiilien alustavaa määrittelyä varten asetetaan määräajaksi maakuntahallituksen alainen työryhmä, johon kuuluu hallituksen puheenjohtajisto ja hallituksen jäsen Ulla Kaukola
- työryhmä työskentelee joulutammikuussa
- maakuntahallitus jatkaa evästyskeskustelua asiasta joulukuun kokouksessa.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Ossi Savolainen

Maakuntahallitus 19.12.2022 § 131

Tiivistelmä

Maakuntahallituksen alainen työryhmä on ehtinyt kokoontua yhden kerran. Työryhmän seuraava kokous on 20.12.2022 klo 8-10. Maakuntahallitukselle toimitetaan 19.12. evästyskeskustelua varten sama valmistelumateriaali, joka oli työryhmän käytössä ensimmäisessä kokouksessa 2.12.2022.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus käy evästyskeskustelun asiasta.

Päätös:

Maakuntahallitus antoi asiaan evästyksensä.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Ossi Savolainen

Tiivistelmä

Maakuntahallituksen asettama työryhmä on pitänyt 7 kokousta. Työryhmän puheenjohtaja (=maakuntahallituksen puheenjohtaja) kuvaa työn etenemistä pelkistetysti seuraavasti:

- Työ osoittautui haasteelliseksi, koska jäsenten lähtötiedoissa ja näkemyksissä oli paljon eroja.
- Tavoitteena työryhmällä on ollut löytää mahdollisimman suuri yhteisymmärrys, tinkimättä kuitenkaan uudistamis- ja kehittämistavoitteista.
- Työryhmä on myös kuullut johtoryhmän jäseniä ja saanut paljon materiaalia koskien liiton henkilöstöä koskevia kehitystoimia.
- Työryhmä on päätenyt etsimään ratkaisua, joka ei ole hallitukselle marraskuussa esitetty, mutta on kuitenkin dynaaminen ja luo vahvan perustan maakuntavaltuuston päätösten toteuttamiselle eli perustehtävien lisäksi maakuntaohjelmassa ”Reilusti edellä” määritellyille tulostavoitteille.
- Työryhmän toimeksiannon mukainen määrittelytyö ”johtajarakenteen uudistaminen ja johtajaprofiilien alustava määrittely” on vielä kesken. Tämä työ etenee lähtien siitä, että tässä korostuvat liiton ja sen henkilökunnan toiminnan selkeät sisällölliset tulostavoitteet. Toinen selkeä laajalti hyväksytty periaate on, että johtoryhmätasolla virkojen ja toimien nimikkeet ottavat huomioon vuosien kuluessa muuttuneen toimintaympäristön ja tulostavoitteet ja voivat poiketa nykyisistä, mutta niiden tulee kuvastaa liiton työtä ja olla tunnistettavia ulkopuolisillekin. Kolmas periaate on liiton toimiston sisäisen organisaation ja työskentelyn joustavuus korostamalla moniammatillisten tiimien ja ryhmävetäjien työn merkitystä tulostavoitteiden saavuttamiseksi.
- Työryhmän tavoitteena on saada perusteellinen arvio tehdyksi ja ehdotukset hallitukselle päätöksentekoa varten valmiiksi mahdollisimman pian siten, että tavoitteeksi asetettu kehitys etenee ja henkilöstön joidenkin jäsenten mahdollisesti kokema epävarmuus loppuu.
- Maakuntahallituksen puheenjohtaja toimittaa hallituksen jäsenille tutustuttavaksi tuotettua lisämateriaalia kehittämistoimien tarpeista ja tavoitteista sekä työryhmän alustavista linjauksista ja muutoksia mahdollisesti rajoittavasta juridiikasta.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus

- merkitsee tiedoksi työryhmän työn etenemisen.
- päättää jatkaa työryhmän toimikautta helmi- ja maaliskuulle.

Käsittely:

Asia käsiteltiin maakuntahallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä.

Päätös:

Maakuntahallitus

- **merkitsi tiedoksi työryhmän työn etenemisen.**
- **päätti jatkaa työryhmän toimikautta helmi- ja maaliskuulle.**

Lisätiedot:

Maakuntahallituksen puheenjohtaja Markku Markkula

Tiivistelmä

Johtajarakenteen uudistamista ja johtajaprofiilien alustavaa määrittelyä varten asetettu maakuntahallituksen alainen työryhmä on pitänyt kaikkiaan 10 kokousta. Puheenjohtaja on valmistellut maakuntahallituksen keskustelujen ja työryhmän evästysten sekä johtoryhmän jäsenten, henkilöstöpäällikön ja liiton juristin kuulemisten ja liiton materiaalien perusteella useita dokumentteja uudistuksen tarpeesta, tavoitteista, juridiikasta, toteutusprosessista ja vaihtoehdoista. Puheenjohtaja on lähettänyt sähköpostilla työskentelyn eri vaiheissa näistä keskeisimmät sekä myös liiton hallinnon tuottamia dokumentteja henkilöstöpolitiikasta ja muutosten juridiikasta kaikille maakuntahallituksen jäsenille ja maakuntavaltuuston puheenjohtajistolle.

Kokouksessaan 16.2. työryhmä päätyi toteamukseen, että kaksi jäsentä oli valmis etenemään puheenjohtajan laatiman ns. kompromissiesityksen mukaisesti ja kaksi ei. Työryhmä päätyi siihen, että tilanne ja tehty ehdotus on syytä saattaa keskusteltavaksi maakuntahallituksen kokoukseen 27.2. Ennen maakuntahallituksen suuntaa antavaa linjauskeskustelua ei työryhmän kannata edetä, eikä työryhmän tehtävää saada valmiiksi. Aluesuunnittelun vastuualueen- ja hallintojohtajan virkoja on hoidettu määräaikaisin virkajärjestelyin 1.11.2020 alkaen ennakoiden keväällä 2023 alkavaa Uudenmaan liiton keskeisten viranhaltijoiden eläköitymistä. Maakuntavaltuuston ns. työvaliokunta sopi 2.5.2022 arviointiprosessin toteuttamisesta. Ja maakuntahallitus on viime kesäkuusta alkaen käsitellyt Uudenmaan liiton toimiston organisaation ja toimintamallin arviointia ja johtopäätöksiä.

Liiton hallinto on valmistellut etenemistä siten, että kun hallitus antaa riittävän selkeän suunnan ja aikataulun etenemiselle, niin sen jälkeen on toteutettava henkilöstön kanssa tarvittavat muutosneuvottelut ja tehtävä konsulttisopimus keskeisten henkilöprofiilien viimeistelyssä ja rekrytointiprosessissa tarvittavan asiantuntijatuen hankinnasta.

Puheenjohtajan kompromissiehdotuksen pääkohdat ovat seuraavat:

1. Keskeisimmät perusteet ovat strategiset. Uudenmaan maakuntastrategian ja maakuntaohjelmat ydinkäsitteet ovat "reilusti edellä" ja "kaavoihin kangistumaton maailmanluokan alueen kehittäjä" sekä kolme strategista tavoitetta, jotka maakuntavaltuusto on edellyttänyt saavutettavan viimeistään vuonna 2030 "hiilineutraalius", "alueen T&K-investointien taso yli 5 % BKT:sta" sekä "alueen työllisyysaste yli 80 %".
2. Yleinen mielikuva Uudenmaan liitosta omistajien ja sidosryhmien piirissä on liian pitkään ollut jopa vastakkainen näille käsitteille ja tavoitteille. Viime vuosina on panostettu henkilöstön koulutukseen, tiimityöskentelyyn ja monin tavoin haettu vaikuttavuutta.
3. Nyt tarvitaan viime vuosina käynnistetyin kehityksen vahvistamista, siis dynaamisuutta, kankean hierarkisuuden poistamista, selkeitä tavoitteita ja toimintaa tukevia ulospäin suuntautuvia tehtävänimikkeitä siten, että liiton toiminnalla motivoidaan alueen asiantuntijoita ja kaikkia toimijoita osallistumaan aktiivisesti kunnianhimoisten tavoitteiden toteuttamiseen, jota liiton ammattitaitoinen henkilökunta edistää, tukee, orkestroi ja monilta osin myös vetää.

4. Organisaatiomuutoksen raami on rakennettu siten, että hallintosääntöön tehdään vain minimimuutokset, joilla vahvistetaan suurelta osin jo usean viime vuoden aikana tapahtunut sisäinen kehitys yli hallinnon rajojen menevään tiimityöskentelyyn ja ilmiöpohjaiseen tiedolla johtamiseen sekä maakuntaohjelman "reilusti edellä" kärkien nostaminen näkyvästi ja aiempaa merkityksellisemmin esille johtamisessa. Jos/kun kärkiä tulevissa maakuntaohjelmissa muutetaan pitää myös tehtävien ja niiden nimikkeiden elää joustavasti. Tämän ohella tärkeimmillä työtehtävillä varmistetaan lainsäädännössä yleisellä tasolla määriteltyjen perustehtävien menestyksellä hoito.
5. Tavoitellun kehityksen edistämiseksi vähennetään organisaation hierarkkisuuksi siten, että nykyinen jako kahteen vastuualueeseen (aluekehitys ja aluesuunnittelu) poistetaan ja substanssijohtamisessa muodostetaan viisi kokonaisuutta. Näistä kaksi on lainsäädännön mukaisten perustehtävien hoidosta vastaavat maankäyttöjohtaja, jonka tehtäviin kuuluvat etenkin maakuntakaavoitus ja ympäristön puhtaus sekä elinvoimajohtaja, jolle kuuluu etenkin alueen kansallisen edunvalvonnan ja työvoiman saatavuuteen kuuluvia tehtäviä. Kolmea strategista kärkeä vetävät ulospäinsuuntautuvaa asiantuntijaverkostotyötä johtavat maakunnan ilmastotyön, työllisyys- ja koulutuskehityksen sekä tutkimus- ja innovaatio toiminnan vetäjät. Näiden tehtävänimikkeet ovat muotoa "johtava ilmastoasiantuntija" ja muut vastaavat.
6. Lisäksi ovat kaikkea toimintaa tukevat vastuupäälliköt/johtajat hallinnon, kv-toiminnan, Helsinki EU Office ja viestinnän aloilla.
7. Kaikkien kyvykkyyksissä korostuvat sisäisen yhdessä tekemisen ja hyvän johtamiskulttuurin ohella vaativien prosessien verkostojohtaminen, sisäisten ja ulkoisten asiantuntijoiden motivointi sekä kumppanuuksien luonti ja ylläpito alueellisesti ja EU-tasolla. Kaikkien vakanssien täytössä noudatetaan liiton avoimen ja urakehitykseen kannustavan henkilöstöpolitiikan käytäntöjä vahvistaen sitä, miten henkilöstökehityksessä on viime vuosina edetty.
8. Tehtävämuutokset ja henkilöstön jakautuminen eri yksikköihin toteutetaan vaiheittain. Johtoryhmän nimittää säädösten mukaisesti maakuntajohtaja.
9. Myös hallituksen työskentelytapoja kehitetään tähänastista enemmän strategiseen suuntaan ja tulevan toiminnan ohjaamiseen. Tämä edellyttää valmistelun ja myös kokoustyöskentelyn kehittämistoimia. Hallituksen jäsenten roolia strategisten kärkien käsittelyssä lisätään ja hallitukselle jo 24.10.2021 esitetyt kolme toimikuntaa asetetaan (kohteina kolme strategista kärkeä). Toimikunnilla ei ole päätäntävaltaa, vaan ne ovat luonteeltaan strategisten kärkien toimintaa ideoivia ja alan kehitystä seuraavia ilman raskasta valmistelua ja byrokratiaa. Saatavien kokemusten mukaisesti toimikuntien hyödyllisyyttä arvioidaan ja sen perusteella tehdään mahdollisesti tarvittavia muutoksia. Hallituksen jäsenten osallisuutta EU-toiminnassa ja sen ohjaamisessa lisätään.
10. Tämän raamin hyväksyminen mahdollistaa sen, että esillä olleet johtohenkilöiden eläköitymiset tapahtuvat henkilöiden kanssa sovittavalla aikataululla ja tavalla, esille nousseet ristiriidat poistetaan, liiton henkilöstö kykenee luottavaisin mielin rakentamaan tulevaisuutta ja uusi valittava maakuntajohtaja pääsee vauhdikkaasti mukaan kehittämään liiton toimintaa.

Asian käsittely:

Asia käsitellään kokouksessa maakuntahallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus

- merkitsee tiedoksi työryhmän työn etenemisen.
- antaa tarpeelliseksi katsomansa evästyksen tarvittavista linjauksista ja jatkotoimista

Lisätiedot:

Maakuntahallituksen puheenjohtaja Markku Markkula

Maakuntahallitus § 10 30.01.2023
Maakuntahallitus 27.02.2023

25

Erillisselvitys liiton markkinoinnista, viestinnästä, edunvalvonnasta ja edustamisesta sekä näitä koskevista hankinnoista

Maakuntahallitus 30.01.2023 § 10

Tiivistelmä

KPMG Oy Ab:lta on tilattu ulkoinen tarkastus, jonka avulla selvitetään, onko Uudenmaan liitossa markkinointiin, viestintään, edunvalvontaan ja edustamiseen kohdistuneet kulut ja hankinnat vuosilta 2017–2022 toteutuneet ja tehty asianmukaisesti liiton toimintaa koskeviin talousarvioon, tavoitteisiin ja ohjeisiin nähden. Maakuntahallitukselle esitetään, että se merkitsee toimeksiannon käynnistymisen tiedoksi.

Selostus

Selvityksessä laaditaan yhteenveto toimintojen kuluista ja kohteista, annetaan arvio kulujen syntyminen ja hankintojen toteuttamisen asianmukaisuudesta, ohjeistuksen riittävyydestä ja toimintamenettelyiden kehittämistarpeista. Selvityksen tuloksena annetaan kehittämissuosituksia toiminnan edelleen kehittämiseksi.

Selvityksen toimeksiantajana on maakuntahallituksen puheenjohtaja. Se järjestetään toimivasta johdosta ja lakisääteisestä tilintarkastuksesta riippumattomaksi. Selvityksen raportoinnin yhteydessä tullaan kuvaamaan tehdyt havainnot ja johtopäätökset ja annetaan suositukset toiminnan edelleen kehittämiseksi. Raportti tuodaan maakuntahallituksen käsiteltäväksi helmi- tai maaliskuussa, riippuen työn valmistumisen aikataulusta.

Selvityksen tarve nousi Helsingin Sanomien toimittajan 29.11.2022 tietopyynnöstä, joka kohdistui kaikkiin asiakirjoihin koskien Uudenmaan liiton yhteistyötä Red Carpet -tapahtuman kanssa sekä kaikkiin asiakirjoihin koskien Uudenmaan liiton yhteistyötä Hyvinkään Tahko ry:n ja/tai Tahko Pesis Oy:n sekä Suomen pesäpalloliiton kanssa.

Helsingin Sanomat julkaisi sittemmin 20.1.2023 asiasta artikkelin otsikolla ”Maakuntaliiton johtaja ostaa toistuvasti vip-palveluita itselleen läheiseltä pesäpallojoukkueelta”.

Suoritettu sisäinen tarkastus

Tietopyynnön takia suoritettiin alustava sisäinen tarkastus. Tätä tarkoitusta varten koottiin pitkältä ajanjaksolta kyseiset määrärahojen käytöt ja otettiin mukaan tarkasteluun muita vastaavia määrärahankäyttöjä.

Tarkastuksen pohjalta todettiin mm, että yhteistyö tietopyynnössä mainittujen tahojen kanssa on ollut maakuntajohtajan toimivaltuuksien mukaista. Yhteistyöstä on tarvittavin osin tehty viranhaltijapäätökset, jotka on julkaistu yleisesti nähtäväksi tietoverkkoon. Päätöksistä on ollut

mahdollista tehdä oikaisuvaatimus. Päätökset on myös ilmoitettu maakuntahallituksen puheenjohtajistolle otto-oikeuden käyttämistä varten. Uudenmaan liiton toiminnassa ja määrärahojen käytössä on aina johdonmukaisesti noudatettu täyttä avoimuutta ja kyseisen tietopyynnön kohteena olevat toiminnot ovat laajalti ja avoimesti tiedossa osana liiton markkinointi- ja sidosryhmätoimintaa.

Tarkastuksessa tunnistettiin joitakin välittömiä jatkotoimenpidetarpeita mm. toiminnan kehittämisen osalta. Tarkastusmuistio lähetettiin maakuntahallituksen jäsenille 13.12.2022. Se ei ole vielä julkinen, koska asian käsittely on kesken.

Asian tausta

Uudenmaan liiton hallintosäännön 2. §:n mukaan maakuntahallitus huolehtii sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Maakuntahallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Hallintosäännön 6. §:n mukaan maakuntahallitus johtaa kuntayhtymän viestintää ja tiedottamista.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä selostusosassa kuvatun erillisselvityksen käynnistymisen tiedoksi.

Käsittely:

Kokouksessa läsnä ollut toimiston henkilöstö poistui kokouksesta tämän ja seuraavan asian käsittelyn ajaksi. Asia käsiteltiin puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Keskustelun aikana jäsen Komulainen puheenjohtajan kannattamana ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi, koska esittelijänä asian luonteen vuoksi on oltava maakuntahallituksen puheenjohtaja. Asian käsittely uuden valmistelun perusteella jatkuu seuraavassa kokouksessa.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Lisätiedot:

Maakuntahallituksen puheenjohtaja Markku Markkula

Maakuntahallitus 27.02.2023

11/02.08.01.00/2023

Tiivistelmä

Maakuntahallituksen puheenjohtaja antaa hallitukselle selostuksen erillisselvitystyön etenemisestä. Asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta maakuntahallituksen kokouksessa.

Maakuntahallitus palautti 30.1.2023 asian uudelleen valmisteltavaksi, koska esittelijänä asian luonteen vuoksi on oltava maakuntahallituksen puheenjohtaja. Asian käsittelyä päätettiin jatkaa uuden valmistelun perusteella seuraavassa kokouksessa.

Maakuntahallituksen 19.12.2022 käymän keskustelun perusteella ja puheenjohtajan antamien ohjeiden mukaisesti liitto on tilannut KPMG Oy Ab:lta ulkoisen tarkastuksen, jonka avulla selvitetään, onko Uudenmaan liitossa markkinointiin, viestintään, edunvalvontaan ja edustamiseen kohdistuneet kulut ja hankinnat vuosilta 2017–2022 toteutuneet ja tehty asianmukaisesti liiton toimintaa koskeviin talousarvioon, tavoitteisiin ja ohjeisiin nähden. Tarkastuksen kohteena on kaikkien johtoryhmän jäsenten toiminta. Maakuntahallitukselle esitetään, että se merkitsee toimeksiannon käynnistymisen ja etenemisen tiedoksi.

Selostus

Selvityksessä laaditaan yhteenveto toimintojen kuluista ja kohteista, annetaan arvio kulujen syntyminen ja hankintojen toteuttamisen asianmukaisuudesta, ohjeistuksen riittävydestä ja toimintamenettelyiden kehittämistarpeista. Selvityksen tuloksena annetaan kehittämissuosituksia toiminnan edelleen kehittämiseksi.

Selvityksen toimeksiantajana on maakuntahallituksen puheenjohtaja. Se järjestetään toimivasta johdosta ja lakisääteisestä tilintarkastuksesta riippumattomaksi. Selvityksen raportoinnin yhteydessä tullaan kuvaamaan tehdyt havainnot ja johtopäätökset ja annetaan suositukset toiminnan edelleen kehittämiseksi. Tavoitteena on tuoda raportti maakuntahallituksen käsiteltäväksi maaliskuussa, riippuen työn valmistumisen aikataulusta.

Selvityksen tarve nousi Helsingin Sanomien toimittajan 29.11.2022 tietopyynnöstä, joka kohdistui kaikkiin asiakirjoihin koskien Uudenmaan liiton yhteistyötä Red Carpet -tapahtuman kanssa sekä kaikkiin asiakirjoihin koskien Uudenmaan liiton yhteistyötä Hyvinkään Tahko ry:n ja/tai Tahko Pesis Oy:n sekä Suomen pesäpalloliiton kanssa.

Helsingin Sanomat julkaisi sittemmin 20.1.2023 asiasta artikkelin otsikolla ”Maakuntaliiton johtaja ostaa toistuvasti vip-palveluita itselleen läheiseltä pesäpalljoukkueelta”. Ja myöhemmin HS on julkaissut aiheesta kaksi jatkoartikkelia.

Suoritettu sisäinen tarkastus

Tietopyynnön takia liitossa suoritettiin alustava sisäinen tarkastus. Sisäisen tarkastuksen vastuujohtajana toimi Inka Tikkanen. Tarkastuksessa tunnistettiin joitakin välittömiä jatkotoimenpidetarpeita mm. toiminnan kehittämisen osalta. Tätä tarkoitusta varten koottiin pitkälti ajanjaksolta kyseiset määrärahojen käytöt ja otettiin mukaan tarkasteluun muita vastaavia määrärahankäyttöjä.

Tarkastuksen pohjalta todettiin mm, että yhteistyö tietopyynnössä mainittujen tahojen kanssa on ollut maakuntajohtajan toimivaltuuksien mukaista. Yhteistyöstä on tarvittavin osin tehty viranhaltijapäätökset, jotka on julkaistu yleisesti nähtäväksi tietoverkkoon. Päätöksistä on ollut mahdollista tehdä oikaisuvaatimus. Päätökset on myös ilmoitettu maakuntahallituksen puheenjohtajistolle otto-oikeuden käyttämistä varten. Tarkastuksen yhteenvetona todettiin, että Uudenmaan liiton toiminnassa ja määrärahojen käytössä on aina johdonmukaisesti noudatettu täyttä avoimuutta ja kyseisen tietopyynnön kohteena olevat toiminnot ovat laajalti ja avoimesti tiedossa osana liiton markkinointi- ja sidosryhmätoimintaa.

Tarkastusmuistio lähetettiin maakuntahallituksen jäsenille 13.12.2022. Se ei ole vielä julkinen, koska asian käsittely on kesken.

Maakuntahallitus kävi asiasta kokouksensa 19.12.2022 lopuksi keskustelun siten, että liiton henkiökunta oli poistunut kokouksesta. Maakuntahallitus antoi puheenjohtajalle tehtäväksi ryhtyä asian jatkotoimenpiteisiin, joista puheenjohtaja informoi maakuntahallituksen jäseniä sähköpostiviestillään 22.12.2022 todeten mm., että ”Kävimme maakuntahallituksen jäsenten kesken asiasta laajan keskustelun 19.12.2022. Sisäisen tarkastuksen tuottama muistio koskien HS:n tietopyyntöä todettiin hyväksi. Totesimme kuitenkin, että asian luonteen vuoksi ulkoinen selvitys on hyödyllistä teettää ja että liiton toiminnan kehittämisen ja läpinäkyvyyden kannalta sen on syytä käsittää kaikki johtoryhmän jäsenet sekä kattaa hankinnat, markkinointi, edustukset yms. kokonaisuus. Lisäksi totesimme, että hallitukselle on syytä valmistella myös selvitys ohjesäännöistä ja muista aihepiirin toimintaa ohjaavista ohjeista. Näin voimme samalla käsitellä aihepiirin käytäntöjä laajemmaltikin ja päättää mahdollisesti tarvittavista ohjeistuksista. ... Nyt kyseessä olevassa asiassa maakuntahallituksen tarpeelliseksi katsoman selvityksen tekijänä on luontevasti liiton ulkoisena valvojana toimiva yhteisö, siis KPMG. ... Kun tämä on erillinen toimeksianto, niin hankintaa varten pyydän tarjouksen, jonka asiallisuuden ja kustannustason voin arvioida alan käytäntöjen perusteella. ... Kun kyse on julkishallinnon auktorisoidusta tarkastusyhteisöstä, niin hankimme samalla arvion ja suositukset tällaista toimintaa koskevan ohjeistuksemme kehittämistarpeesta.”

Maakuntahallituksen puheenjohtaja sai KPMG:n tarjouksen 11.1.2023. Tämän tuloksena liitto solmi sopimuksen KPMG:n kanssa 24.1.2023. Työ on käynnistynyt puheenjohtajan ohjauksessa. HS esitti tätä koskevan tietopyynnön, jonka mukaiset asiakirjat puheenjohtaja toimitti HS:lle 13.2.2023.

Asian tausta

Uudenmaan liiton hallintosäännön 2. §:n mukaan maakuntahallitus huolehtii sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Maakuntahallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Hallintosäännön 6. §:n mukaan maakuntahallitus johtaa kuntayhtymän viestintää ja tiedottamista.

Asian käsittely:

Asia käsitellään kokouksessa maakuntahallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä.

Päätösesitys:

Makuntahallitus merkitsee selostuksen tiedoksi.

Lisätiedot:

Maakuntahallituksen puheenjohtaja Markku Markkula

Täytäntöönpano:

Maakuntahallitus

27.02.2023

26

Otto-oikeuden käyttäminen: Va. Hallintojohtajan hankintapäätös § 4/2023, Uudenmaan liiton juhlapöytäkirja teettäminen

Maakuntahallitus 27.02.2023
39/02.08.01.00/2023

Tiivistelmä

Hallintojohtaja on 27.1.2023 päättänyt hankinnasta, jonka kohteena on Uudenmaan liiton juhlapöytäkirja. Maakuntahallituksen puheenjohtaja on 10.2.2023 ilmoittanut käyttävänsä hallintosäännön 20 § mukaista otto-oikeuttaan ottaa juhlapöytäkirjahankinta maakuntahallituksen käsittelyyn.

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää pysyttää hallintojohtajan juhlapöytäkirjaa koskevan päätöksen.

Selostus

Hallintojohtaja on 27.1.2023 § 4/2023 päättänyt hankinnasta, jonka kohteena on noin kolmensadan sivun laajuinen juhlapöytäkirjan kirjoittaminen. Kyseessä on kansallisen kynnyksarvon alittava hankinta.

Merkittävän osan kirjasta muodostaa Uudenmaan liiton historia ja ennen kaikkea tulevaisuuden arviointi ja asemointi. Kirjassa käydään läpi Uudenmaan liiton kehitystä erityisesti viimeisen 15 vuoden aikana. Tällä ajanjaksolla liiton toimintaympäristössä on ollut merkittäviä muutoksia, muun muassa Itä-Uudenmaan maakunnan liittäminen Uuteenmaahan sekä useat sosiaali- ja terveydenhoitoa sekä aluehallintoa uudistamaan pyrkineet hankkeet. Kirjan toinen osa tulee käsittelemään maakuntajohtajan uran vaiheita sekä toimintaa Uudenmaan liitossa. Liiton roolin kansallinen muuttuminen ja kansainvälisen roolin voimistuminen ovat myös tärkeä osa kirjaa. Kirjassa on tarkoitus pohtia Uudenmaan liiton ja Uudenmaan alueen merkitystä sekä kansallisesti maan kehityksen veturina että myös kansainvälisesti. Kirjaan tulee yhteiskunnallisesti aktiivisten eri henkilöiden näkemyksiä etenkin siitä, mitä Uudenmaan liitto on saanut aikaan ja mihin suuntaan kannattaa jatkaa.

Kirjahankkeen käynnistäjiin on kuulunut maakuntahallituksen puheenjohtaja Markku Markkula. Hän on ideoinut, että hankkeen tueksi ja sparraajiksi voisi tulla kevyesti toimiva ryhmä, jossa olisivat maakuntajohtajan aikaiset maakuntahallituksen ja valtuuston puheenjohtajat.

Uudenmaan liiton ja Itä-Uudenmaan liiton historiasta on kirjoitettu aikaisemmin yhteensä neljä kirjaa. Vuonna 2006 ilmestyi teos "Uusmaalaisen aluesuunnittelun vuodet 1946–2006". Kirja kertoi Uudenmaan liiton historiasta 60 vuoden ajalta, sinä aikana tapahtuneista organisaatio- ja toimintaympäristömuutoksista sekä esitteli liiton johtavissa viroissa eri aikoina työskennelleitä henkilöitä. Teos kirjoitettiin ja toimitettiin liiton sisäisenä työnä. Painatuskuluja siitä aiheutui yhteensä noin 11 500 €. Vuonna 2009 ilmestyi Itä-Uudenmaan liiton 50-vuotista historiaa käsittelevä teos "Ikkuna historiaan". Tämä historiikki oli vastaavanlainen

aluesuunnittelun ja seutusuunnittelun ja Itä-Uudenmaan liiton organisaation historiaa esittelevä teos. Itä-Uudenmaan historiikin kirjoitustyö tilattiin ulkopuoliselta tekijältä. Kirjaprojektin kokonaiskustannus oli 25 000 €, josta toimitustyön arvo 14 000 €. Molemmista maakunnista on teetetty myös À la carte -nimiset teokset, Itä-Uudestamaasta vuonna 1998 ja Uudestamaasta vuonna 1999. Näissä teoksissa pääpaino oli maakuntien ruokaperinteissä, ruokapaikoissa ja -tavoissa. Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakunnat yhdistyivät vuoden 2011 alusta.

Vuonna 2021 julkaistiin teos ”Uudenmaan tulevaisuuskirja – Polkuja vuoteen 2050”. Kirjan tarkoituksena oli hahmottaa Uudenmaan tulevaisuutta vuoteen 2050 mennessä osana Uudenmaan liiton ennakkointitehtävää. Kirja toimitettiin liiton omana työnä ja sen artikkelien kirjoittajina oli yhteiskunnan eri alojen asiantuntijoita, joille osalle maksettiin kirjoituspalkkio. Tulevaisuuskirjan ulkoiset kustannukset olivat yhteensä noin 11 000 €.

Uudenmaan liitto julkaisee vuosittain tärkeimmät omana sekä konsulttitöinä tilatut selvitykset ja raportit osana liiton julkaisusarjaa. Vuosittain julkaisuja laaditaan n. 20–25 kpl. Liiton julkaisut ovat luettavissa osoitteessa <https://uudenmaanliitto.fi/julkaisut/>.

Maakuntahallituksen puheenjohtaja on 10.2.2023 ilmoittanut käyttävänsä hallintosäännön 20 § mukaista oikeuttaan ottaa juhlakirjahankinta-asia maakuntahallituksen käsittelyyn. Ilmoitus on tehty laissa säädetyssä määräajassa.

Juhlakirjan taustaa

Kun tuli tietoon, että maakuntajohtaja Savolaisen eläköitymisaika lähestyy, syntyi ajatus tehdä juhlakirja. Useasti merkittävästä johtotehtävästä eläköityvää muistetaan teettämällä tästä muotokuva. Yleisesti eläköityvän näkemyksellä on kuitenkin vaikutusta mahdollisen muistamisen muotoon. Kirja on elämäkertateos Savolaisesta ja liiton kehityksestä hänen aikanaan. Liiton historiikki on tehty vuonna 2006 ja sen päivittäminen olisi osa työtä. Teos julkaistaisiin maakuntajohtajan eläkkeelle jäämisen yhteydessä.

Hankkeen tavoite on koota paitsi Savolaisen elämänvaiheita ja kuvata liiton kehitystä, myös pyytää hänen kanssaan toimineilta tai toimivilta napakka kirjoitus juhlakirjaan. Kirjoituksissa arvioitaisiin Uudenmaan tulevaisuutta, erityisesti maakunnan näkökulmasta, ei pelkästään liiton.

Henkilöhistorian osalta mm. urheiluelämän johtotehtävillä on osansa kirjassa. Samoin henkilökuvaa luodaan kirjoittamalla lapsuudesta Etelä-Karjalassa, pesäpallon ja muun urheilun harrastamisesta, kouluttautumisista sekä työurasta eri vivahteineen.

Hankkeen rahoitus

Kyse on Uudenmaan liiton maakuntajohtajasta sekä liiton kehitymisestä kertovasta kirjasta. Siten on luontevaa, että myös liitolle tulisi osa kustannuksista. Pääosa kuluista katetaan kuitenkin ulkopuolisella rahoituksella. Rahoitusta kerätään yritys kentästä sekä mm. aiemmilta työnantajilta, joiden vaiheita teoksessa käsitellään.

Hankkeen alkuvaiheessa kirjoittaja tekee työtään omalla riskillään. Kun ulkopuolista rahoitusta on riittävästi kasassa ja hankkeen toteutuminen on siltä osin varmentunut, on tarkoituksenmukaista tehdä liiton kanssa sopimus liiton osuudesta hankkeen rahoittamisessa.

Hankkeen kustannusarvio on 40 000 euroa (+alv). Uudenmaan liiton osuus kustannuksista on 40 %, kuitenkin maksimissaan 16 000 euroa (+alv)

Kirjoittaja

Kokenut historiantutkija FT, dosentti Jarkko Kemppi on julkaissut noin 30 teosta. Ne ovat suurimmalta osin henkilö- ja järjestöhistorioita. Hän on tehnyt aikoinaan myös Uudenmaan liitolle aineistonkeruuprojektin.

Asian tausta

Hallintosäännön 22 § nojalla maakuntahallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava maakuntahallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä. Kuntalain 92 § sekä hallintosäännön 20 § nojalla maakuntahallituksen puheenjohtaja ja maakuntajohtaja voivat ottaa maakuntahallituksen käsiteltäväksi asian, joka on hallintosäännön nojalla siirretty maakuntahallituksen alaisen viranhaltijan toimivaltaan ja jossa asianomainen viranhaltija on tehnyt päätöksen. Asia on otettava maakuntahallituksen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa kuntalain 138 § mukainen oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä. Kuntalain 138 § nojalla ilmoitus on tehtävä 14 päivän kuluessa tiedoksisaannista. Ilmoitukselle ei ole säädetty määrämuotoa. Kuntalaissa ja hallintosäännössä ei ole tarkempia määräyksiä otto-oikeuden käyttämisessä noudatettavasta menettelystä.

Hankinta on ilmoitettu maakuntahallitukselle 27.1.2023, joten otto-oikeutta on tullut käyttää 10.2.2023 mennessä. Ilmoitus on tehty 10.2.2023, joten se on tehty oikeassa ajassa.

Kuntalain 92 § nojalla käsiteltäväksi otetussa asiassa voidaan tehdä uusi päätös, alemman viranomaisen tekemä päätös voidaan pysyttää, kumota tai muuttaa taikka asia voidaan palauttaa uudelleen valmisteltavaksi päätöksen tehneelle viranomaiselle. Kuntalain 64 § nojalla säännöstä sovelletaan myös kuntayhtymässä. Oikeuskirjallisuuden (Harjula-Prättälä, 2019) mukaan kunnanhallitus on velvollinen tekemään päätöksen otetussa asiassa. Alemman viranomaisen tekemät ratkaisut eivät sido kunnanhallitusta.

Juhlakirjahanke on käynnistynyt. Maakuntahallituksen päätöksestä riippuen on mahdollista, että liitolle syntyy korvausvelvollisuus hankinnan toimeenpanoa varten tähän mennessä tehdystä työstä.

Asian luonteen vuoksi se käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta maakuntahallituksen kokouksessa.

Asian käsittely:

Asia käsitellään kokouksessa maakuntahallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää, että se pysyttää hallintojohtajan päätöksen 27.1.2023 § 4/2023.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen

Täytäntöönpano:

Liitteet

Liite 2 Viranhaltijapäätös, Uudenmaan liiton juhlakirjan teettäminen

Maakuntahallitus

27.02.2023

27

Johtajien antamat lausunnot

Maakuntahallitus 27.02.2023

Selostus

Edellisen kokouksen jälkeen on annettu Liitteet-kohdassa listatut lausunnot.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi johtajien antamat lausunnot.

Päätös:

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen

Liitteet

- Liite 3 Lausunto luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi 2035
- Liite 4 Lausunto Pirkanmaan energiastrategian luonnoksesta
- Liite 5 Lausunto YVA-menettelyn tapauskohtaisesta soveltamisesta, kiertotalouslaitoshanke, Volare Oy, Järvenpää
- Liite 6 Lausunto Helsingin Vartiosaaren osayleiskaava-alueen luonnoksesta
- Liite 7 Lausunto Maanteiden 130 ja 1311 parantaminen liittymäjärjestelyineen Ilvesvuori pohjoisen työpaikka-alueen kohdalla, Nurmijärvi, tiesuunnitelma
- Liite 8 Lausunto Tuusulan Mattila II asemakaava-alueen luonnoksesta

Maakuntahallitus

27.02.2023

28

Kokousaikataulu tiedoksi

Maakuntahallitus 27.02.2023

Selostus

Seuraavat **maakuntahallituksen** kokoukset

- 27.3.2023 klo 8.30
- 17.4.2023 klo 8.30
- 15.5.2023 klo 8.30
- 12.6.2023 klo 8.30

Seuraavat **maakuntavaltuuston** kokoukset

- 13.6.2023 klo 10.00

Seuraava **maakunnan yhteistyöryhmän** kokous

- alustava pvm 31.3.2023

MYR teams-ajankohtaiskatsaukset, joihin myös maakuntahallituksen jäsenet ovat tervetulleita

- 9.3.2023 klo 8.15 Älykäs Uusimaa – Helsinki Smart
- 16.3.2023 klo 8.15 EIT Food – Euroopan laajin ruokainnovaatioyhteisö
- 23.3.2023 klo 8.15 ESR+ valtakunnalliset teemat
- 30.3.2023 klo 8.15 Pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimus = HEVinnovations -ohjelman tilannekatsaus

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi kokousaikataulun.

Päätös:

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen